

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K — f.

Hat óra — — 25 K. — f.

Három óra — — 13 K. — f.

Egyes számok ára 1 korona.

TELEFON: 98.

BARS

HIRDETÉSEK:

 centiméterenként — fillér.
 Nyiltéri közlemények garmond
 soronként — fillér.

 Gyakori hirdető- és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:

Minden vasárnap reggel.

Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA.

A hirdetőseket, előfizetéseket s a reklám-
célakat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Előfizetési felhívás a „BARS” XLVIII. évfolyamára.

Mai számunkkal zárunk egy évet, küzdelmes pályafutásunk negyvenhetedik évét. Zárásunkkor mérleget csinálunk, amelyen ép úgy, mint minden mérlegen, vagyont és terhet szerepeltethetünk. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy vagyunk minden része jelentős emelkedést mutat. Vagyonunk az önzetlenség, amelyet egyformán állítottunk áldozatra kész készséggel kicsinyek és támogatásra szorulóknak szolgálatába, vagy akár a közügyek érdekébe; tárgyilagos szemlélettel néztük az eseményeket, szemünket nem kápráztatták a pillanatnyi sikerek nagy dobos és görög tüzes kísértései; a kulturánk, magyar műveltségünk szeretete uralta lelkivilágunkat, de az nem ragadta tollunkat az idegen kultúra elleni gyűlöletterjesztés mezejére; megértő rokonszenvvel kísértünk minden nemes eszmét, ami a népiélet, a társadalmi béke, az ifjúság vagy felnőttek ügyének előbbrevitelét célozta. Lapunk közművelődési és társadalmi és azt mi egy percre se felejtettük el, bárhogy tombolt is mellettünk a napipolitika kavargó áradata. Függetlenségünk biztos tudatában vágott a bírálóknak minden oldalra, ha szükség volt rá, vagy megértő figyelemmel kísért mozgalmakat, ha azt annak köz-szellemre kiérdemelte.

Teherként nehezedik ránk a felelősség-érzetünk, mert tudatában vagyunk hivatásunknak és az újságírás nemes elhivatottságának, amelynek útja tövises és igaz céljában nem csak a pillanatnyi sikerekből kikövezett; érezzük olvasótáborunk osztatlan bizalmát, amely különösen az elmúlt évben nyilatkozott meg, amikor lapunk érdemtelennül meg nem érdemelt támadások homlokterébe került. Ezeket a tetteket szándékosan tesszük a teherképek közé, mert ezek képezik a mi alap és tartalék tőkénket, amelyekből kezdődik és amelyeken nyugszik egész tevékenységünk.

Nyeréseink mellett súlyos veszteségek is értek; cimoldalunkat sokszor elvesztette a gyász szomorú kerete. Alapítónk, évtizedeken keresztül szerkesztőnk és sok volt közéleti kiválóságunk ment el körünkől. Nem csüggedtünk és nem csüggedünk; a veszteség fájó sebét az eltávozottak szellem-hagyatéka borítja csillapító közzéssel és fejünk emelten tekint jövőbe a negyvennyolcadik évbe.

Amikor támogatást kérünk, eszméinknek kérjük; amikor előfizetésért kopogtatunk, némi erősítést kérünk, hogy a nemes harcban továbbra is helyt állhassunk.

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre . . . 50. — K.

Minden évben eljön a karácsony.

Minden évben lapunk vezető-cikkében írunk a legnagyobb ünneppünk, karácsony jelentőségéről. Ez már egy nélkülözhetetlen szokás. Vannak talán lapunk olvasói között sokan olyanok is, akik elsem olvassák ezt a cikkünket, mert a címét elolvassa gondolja, hogy mit mondhat valaki újat egy karácsonyi vezércikkben. Be kell vallanunk magunknak, lényegében nem nyujtunk újat, mert hiszen évről-évre alapjában mindég csak ugyanazt hirdetjük erről a nagyjelentőségű évtordulóról. Az isteni igazságok örökké változatlanok, minden körülmények között ugyanazok az igazságok maradnak. A karácsony jelentősége emberiség szempontjából tekintve, mindég egyforma volt és marad, hiába szállnak el felette az évek nagy tömegei. Így hát nem is várhat és ne is várjon az olvasó valami különös prédikátumot ebben a vezető cikkben.

Vajjon az, aki kétezer évvel ezelőtt megváltásunkra eljött közenk és akit a születés már előre felkent a golgotás utra, ha újra közenk jönne, küzdelme ép oly kínterhes lenne, mint kétezerévvvel ezelőtt? És vajjon munkája most is eredményes lenne? Ezek olyan kérdések, amelyek sokak lelkében kérdőjelként meredeznek az ég felé! Pedig olyan egyszerűen és világosan meglehetne reájuk felelni, ha csak egy kissé jobban belenéznénk a mai világ és az ember mai életének gyökerébe. Bizony nem sok jót mondhatunk erről a gyökérről, mert a mai kor embere egyéni önző célok elérése végett szívesen cselekszi ép ellenkezőjét annak, amit az ember érdekében a Megváltó hirdetett. Sokan ma azt a szeretetet, amelyet Ő hirdetett, nem is ismerik és ami a leg-szomorubb, nem is kívánják tetteik által összeforrni ezzel a boldogító érzéssel. Azt hiszik néhány cifra szóval egy pillanat alatt elintézik tartozásukat azzal, aki őket élteti, akinek mindenüket köszönhetik. Azt hiszik ezzel már le is van róva a Krisztus-i hit, az igazi emberbaráti szeretet. Pedig hát az még nem Krisztus-i hit, ez csak egy része, külső kifejezője annak a hitnek, mely magába hordja a megváltást. Templombjárás, szívnélküli imádság egymagába vajmi kevés ahhoz, hogy

mi Krisztus igaz követői lehessünk, ha *cselekedeteinkben*, életben, társadalmi érintkezéseinkben nem követjük a Mestert. Neki minden cselekedete szeretetből nőtt ki és ezen cselekedetek mögött soha sem volt az önző Én. Mindég másokért munkálkodott és munkálkodik még most is, csak akarnunk kell, miután Ő a tökéletes Jó, a tökéletes Szépség, amelyet nem vehetnek be semmi hiúságok és ördögi kísértések. Azonban mi még nagyon távol vagyunk tőle. Távol vagyunk a tökéletes Jótól, a tökéletes Szépségtől, ezért nekünk magunknak is művelni kell minél gyakrabban az ezekből fakadó erényeket, hogy ezáltal saját magunk is hozzájáruljunk a világ megváltásához.

A mai világban még a tökéletlenségek tömegesen burjánzanak. Az önzés, az irigység, a kapzsiság, a másik egyén, a másik faj kizsákmányolása még mindég szembeszíporkázó erénytelenségek, amik csak boldogtalanságra vezetnek. Mert mit ér, ha én boldog vagyok és az örömeim nagyok, de nem igazak, mert a mások könnyes panaszaán soha, de soha meg nem illetődöm. Mit ér ha gazdag vagyok a másik ember-társam rovására és ha ez boldogtalan, szegény. Ez elégedetlenséget szül, ami bűnök forrásához vezet. Végül jön a reakció és a kocka fordul... Vannak, akik azt mondják, ez a világ sora, az erősebb marja a gyengét. A természet maga is kiválogatja az életrevalóbbakat, az életképebbeket. Azonban ott, ahol szabadakarat van, lélek van, ennek nem szabadna megtörténnie, nem lenne szabad az állati ösztönöket növelni, a vágyakat elburjánztatni, hogy ne legyen belőlünk más, mint egyszerű erdei vadállat. Hanem karácsonykor a krisztusi erények ihlettel töltsék meg lelkünket, hogy emberek legyünk, Mesterhez méltó igazi emberek.

A test kívánságait redukálni kell, (minthogy a test ugys mulandó), a lélek szépséges törekvéseit pedig csiszoljuk, hogy minnél tökéletesebben megismerhessük az Alkotót és a világunk lényegét, melynek célja csak homályosan villan lelkünkbe, de mindjárt fáklaként lobog, ha szivedbe vésed, ha lelkedbe zárod a karácsony estélyén született *Krisztus* vérevel megszentelt életét.

Kersék László.

BELCSÁK LÁSZLÓ

1845-1927.

Hosszú, példás kötelességteljesítésben betelt, áldásos életnek fonala szakadt.

Belcsák László — sokunknak a lelkünk-höz forrott Laci bácsink — elköltözött közülünk, örökre, szép és nemes élete 82-ik évének utolsó napján. Fájdalom nélkül, csöndesen szenderült át a joblétre, december hó 20-án, az estéli harangszó imára hívó kongása mellett.

Csöndesen, a jelleméhez hiven, melynek egyik kedves sajátossága a mások iránt való figyelem és tapintat volt. Csöndesen aludt el, hogy elhárítsa a válás percei keserűségét, csökkentse az őt körülállók kedveseinek szívük szorongását, lelkük fájdalmát.

Nem volt beteg, de már régen haldokolt. Magas kora lassan, de egyre fogyasztotta egykor erős, edzett szervezetének életenergiáját. Már mintegy félszázadéig ágyának dűlt, mert izmai, inai elernyedtek, a fáradt, törődött testet már nem bírták.

Türelmesen, sorsában való megnyugvással és — szerencséjére — az életnek most a lelkekre nehezedő sivársága iránt való fásultsággal, nézett eleibe a jövődni napok sorának, mely neki csak a vég közeledtét jelentette.

És bekövetkezett a vég. Neki megváltás volt, mert az ő élete már nem volt élet, csak teher, nagy teher.

Pedig valamikor bátran és nyíltan kelt birokra az élettel, ha rákerült a sor. És megállotta a helyét a harcban.

Pályafutását a bírói pályán kezdte Ar. Maróthon. Onnan került több mint 50 éve Lévára, királyi közjegyzőnek és az is volt nyugugalomba vonulásáig 1918-ig.

Léván töltött több mint félszázados életében hivatásos foglalkozása mellett burgón és tevékenyen vett részt a városi köz- és társadalmi életben, szerepelt a vármegye gyűléstermében és az országos politika porondján. Emellett pedig hű és serény munkása volt egyházának, mint a lévai evang. hitközség buzgó tanácstagja és felügyelője.

Bármely helyre állította is őt polgártársai bizalma a nyilvános szereplés terén, mindenütt a leghívebb kötelességteljesítéssel, ügybuzgósággal felelt meg annak a bizalomnak.

Több volna, mint amennyit az a kis megemlékezés kerete befogad, ha Belcsák

László városi és vármegyei történetünkben való szereplését részletezném. Csak egy pár széljegyzetre szorítokozom, mely jellemző e puritán férfiúra.

Egy politikai vita alkalmával, mely közte és egy jó barátja között, az ő házánál támadt, nekihevülve azt a merész állítást tette hogy: „aki nem függetlenségi az hazaáruló, hitvány ember.” — Barátja, aki mindig elvből kormánypartí volt, erre nem választott semmit, de elmaradt a rendes heti tarokkpartióról. László bátyánk nem tudta mire magyarul a hű tarokktárs elmaradását, elment hát hozzá és kérdőre vonta hanyagsága miatt. — „Mint hitvány hazaáruló, nem akartalak a világgal szemben ferde helyzetbe hozni” — felelt az neki és emlékeztette akkori kijelentésére. László bátyánk, akit az a hevenyében kiejtett szó nagyon bántott, rendbehozta az ügyét és azóta ismét együtt ült a kis társaság, pontosan, kedélyesen mint azelőtt mindig, de — politikáról soha többet nem esett szó közöttük.

László bátyánk olyan megrögzött ellenzéki volt, hogy soha más irányú lapot nem olvasott. Egy eszmecsere alkalmából valamelyik fiatal barátja kérdezte, hogy a szóban forgó ügyre vonatkozóan nem olvasta-e az „Az Újság”-ot? — „Nem, mert én csak a „Magyarország”-ot olvasom.” — „De akkor bátyám, csak egyoldalról értesülsz a dologról.” — „Igen, de a legjobb oldalról” volt a felelet, aztán folytatja „nem akarom, hogy a kormánypartí észjárás megmetyeljeze a meggyőződésemet.” — „Hisz ez azt jelenti bátyám, hogy nem bízol a meggyőződésed szilárdságában!” — Erre Laci bátyánk elhallgatott és kis időre rá más tárgyról kezdett beszélni.

Nem tudom már, mely évben volt, de mindenesetre 1916. vagy 1917.-ben, hogy Belcsák Lászlót a közélet terén kifejtett önzelen közhasznú munkálkodásáért jutalomképen ki akarták tüntetni. Bizalmasan tudták vele, hogy választhat a magyar nemességre vagy a Lipót rend között. Belcsák László felháborodva ugyan, de udvariasan visszautasította a kitüntetést. Őt már megjutalmazta lelkiismeretének nyugodtsága.

Kisvárosi társadalmunk életében is számottevő volt a minden szépért fiatalosan hevülő derék férfiú.

Már 68 éves volt, mikor a lévai Reviczky Társaság megteremtésében, szervezésében élénken részt vett. Mint a Társaság zenei szakosztályának elnöke nagy buzgóságot fej-

tett ki az estély-társaságok zenei része körül. Maga is szerepelt zongorajátékával az estéken és fáradhatatlan, ifjú buzgósággal segítette elő, biztosította az estélyek művészi sikerét.

Kiváló zeneismerő, zenekedvelő és meseteri kezelője volt a zongorának. Amióta egy vadászaton súlyos betegséget szerzett volt, a zongorázás maradt meg egyedüli szenvedélyének. Csak magasabb műértékű zenével foglalkozott és szabad idejének javarésztét a zongorája mellett töltötte el, különösen azokban a hónapokban, melyekben a hidegoldali gyümölcsöse nem kötötte le őt. Mert nagy pomológus és méhészt is volt.

A zenéért rajongott. Technikai akadályokat nem ismert, mert naiv akaratával, következettségével legyőzte azokat.

Útoljára hallottam játékát — talán 1925. nyarán Könyvekig hatott meg. Már akkor igen keveset játszott. Rosszul látott és az emlékezet, a zenei emlékezet már el elhagyta. Azt hittem, már nem képes valamit előadni és így akkor, egy hangulatos alkonyatkor leült kedves meghitt barátjához, a zongorához és eljátszotta a Szózatot.

Azt az érzést, melyet gyönyörű, átszellemült játéka bennünk keltett, nem bírom elfelejtani. Mintha valami emberföltölti erő sugalmazta volna lelkének azt, amit a billentyűk közvetítésével el akart mondani — a szívünknek. Erről a szenvedéllyel tűzött kedves szórakozásáról is le kellett mondania. Belenyugodott tehát, fatalista lemondással, pedig fájható a lelkének mikor kedves zongorájától is megkellett válnia.

Ellensége Belcsák Lászlónak, tudtommal nem volt. Mert, nem hiába volt bíró valamikor: az igazság mindig szent volt neki s azért senkin igazságtalanságot nem követett el. Megalkuvást nem ismert, szerényen de biztosan haladt a maga egyenes útján s így senkibe bele nem ütökött.

Élőzékeny, barátságos, figyelmes, szolgálatrakész volt mindenki irányában. E tulajdonságai miatt kedvelte, szerette is őt mindenki, ezért állott közli színtelenben, ezért volt tekintély.

Otthonában pedig a leggyöngédebb, legodaadóbb, legszeretőbb, leghívebb férj és apa volt.

Családjában még az a régi, hagyományos szellem honolt, melyet ma már ritkán találunk, mely az otthonnak bizonyos patriarchális jellegűt ad. Az az éltető, meleg szellem, mely

TUDOD - E ?

Ha napról napra kevesebb a fény
tudod e, hogy közeleg a tél?
ha napról napra csak sóhajt az ember
tudod-e, hogy az semmit sem ér.

Ha sárgulva hul a levél a fákról
tudod e, hogy elmúlt a nyár,
és szólanul ha két szemedbe nézek
tudod e, telkem lelkedre vár?

Ha kacagsz mig vallomást regeb szám
netud meg, hogy a telkenben egy jaj
maradt elfojtva, s ha kacagok is
a telkem nagyon fáj . . . !

TIMKÓ EMIL.

ÖZIKE KARÁCSONYA.

Irta: Farkasné Siposs Erzsé.

Vidáman füttyörészve, friss munkakedvvel ült le íróasztalához dr. Kovács Kálmán a városka egyik jó nevű ügyvédje.

Ez a jó kedv azonban csak addig tartott, míg az asztalon heverő levelek közül az elsőt elolvasta, melyben egy pozsonyi cég értesíti, hogy egy valószínűleg téves postázás folytán a várt fontos értesítés helyett, egy a Miniszterhez címzett kérvényt kaptak, amit azon tiszteletteljes kérelemmel küld vissza, hogy stb. stb.

Ha e pillanatban eme téves postázás akarója, Konrád Éva gépiró kisasszony itt lett volna, valószínűleg egy igen épületes dorgatóriumba lett volna része, bár hála a büntető törvénykönyv rideg paragrafusainak, erre vonatkozólag meg nem történt semmi intézkedés.

A kisasszony helyett azonban az ügyvédjelölt jött be egy csomó irattal kezében.

— Kérem küldje be a kisasszonyt — szólt, mikor a jelölt menni készült.

— Sajnálom, a kisasszony nem jöhet, mert beteg, az édesanyja volt itt reggel sírva bejelenteni.

A „beteg” szóra egy kicsit lecsillapodott az ügyvéd ur haragja; mert négy év alatt csak másodszer történt, hogy a kisasszony kimaradt.

Igazán érdekes — morfondírozott tovább idegesen dobolva a papírvágó késsel az asztalon — hát kell nekem az ilyen téves postázásokat tovább is túrnóm? Aztán miért? Parsze azért; mert ő a szegény az öreg édesanyját is eltartja.

Igen, igen, csak ezért volt eddig is olyan elnéző vele szemben. De most már nem lesz! Elvégre az ő idegi sincsenek kőtéiből. Újvekor mehet, boldogiton mást!

Hiszen az ember még nem is meri összezsúdni, mert alig kezd bele, ha rá néz, kénytelen abba hagyni. Nem mintha visszafelene, csak néz szomorúan, mint egy megriadt özike.

És ilyenkor mindig a korán elhalt kis hugarára kell gondolnia, az nézett rá ilyen riadt özike szemekkel, ha valamiért nagy ritkán megdorgálta.

Aztán meg csak nem alázhatja meg önmagát egy nővel szemben, hogy durva legyen, pláne ha az a nő, még az ő alkalmazottja is.

Hát bizonyosan annak a hetyke bajuszu magas fiatal embernek köszönheti ezt, az utóbbi időben elég gyakran észlelhető téves postázásokat, aki őt óra felé mindég erre kóvályog.

És hátha a kisasszony nem is beteg,

csak szimulál és azzal a hetyke bajuszával kitűnően mu'at, hogy őt, a kedves Princit, hogy becsapját? Nos rája nem fognak mulatni, annyi bizonyos. Még ma személyesen meg fog győződni, hogy Éva kisasszony valóban beteg e?

Közben pedig nem vette észre, hogy egy ügyvéd társának Besztercebánya helyett Körmöcbányára címezte a levelet, amely majd ha vissza jön, igen eklatans bizonyítéka lesz annak, hogy a szórakozottság nem mindig a gépiró kisasszonyok jellegzetes vonása.

És bizonyára nagy szórakozottságának köszönhetette azt is, hogy mikor sietve ment az Éva lakása felé, nem vett észre egy elegáns szép hölgyet, akit pedig úgy emlegettek, mint az ő menyasszonyát, s aki most tágra nyílt szemekkel nézett utána:

— Bizonyosan valami igen fontos hivatalos ügyben siet — gondolta a szép hölgy és nyugodtan tovább ment.

Nos igen, úgy látszott, hogy az ügyvéd úr részéről az ügy, valóban fontos volt, ha nem is annyira „hivatalos.”

A hetyke bajuszút ugyan nem találta ott és Éva nem volt beteg, hanem ott ült a varrógép mellett s szorgalmasan varrt. A varrás azonban hirtelen kiesett a kezéből, mikor az édesanyja társaságában meglátta a belépő Princit. Mélyszéges szégyen érzet festette pirosra arcát, s meg sem próbálta mentetgetni magát. Hiszen úgy is hiába, vége már mindennek.

— Szentséges Atyám — villant át a Kovács agyán a gondolat — ez a szegény leány, nem elég, hogy egész nap az irodában dolgozik, hanem még itthon varr, természetesen pénzért és sokszor éjjel is. Azért

csak ott él a családban, ahol az istenfélés és az Isten szeretete irányítja a gondolkodást s a cselekvést.

Családjában több súlyos gyászeset érte szerető atyai szívét. De az Isten akaratában való megnyugvás behegesztette szívének nehézsébeit. A sajtást pedig enyhítette. a megmaradt kedvesei annál odaadóbb, fokozottab szeretete és hálája. Mintha pótolni akarták volna, az eltávozottak gyermeki ragaszkodását.

A sors ezt a szép családi életet, mely Laci bátyánk magas korát megaranyozta, megzavarta, a családot szétosztotta. Előregedett szíve talán ebbe is belenyugodott, de nekünk fáj és fájni fog ha rá visszaemlékezünk majd, hogy látnunk kellett egy köztiszteltben álló, kedves család szépeinek megindult, szépen folytatott, derűs áldásos életének ily szomorú összeomlását.

Egyet azonban a mostoha sors nem semmisíthet meg: azt a szeretetet, melyet kedves halottunk a gyermekeire örökségül hagyott, az „egymás”- és az Isten szeretetét.

Ez a szeretet összeforrasztja ezt a családot, ha a világ négy téja felé szóródnék is szíjjel az.

Joggal mondhattad volna tehát kedves Laci bátyánk:

Non omnis moriar!

(C)

M I A S P O R T ?

SZOMBATHY PÁL.

(Folytatás.)

Hogy a horgászás meg lehetőséves nehéz kérdésre áttérhessünk, emlékezzünk meg előbb a céllovás egyik gyakorlati alkalmazásáról, a legférfissabb sportnak tartott vadászatról.

Hideg, meleg, szél, hó, eső, mind szövetségese a jó vadásznak, de ádáz ellensége annak, aki nem tudja melyik milyen hatással van a vadra. A kutya is csak hozzátörtnök barátja, a hozzá nem értőnek mu'atságrontója csupán. Aki nem ismeri a vad szokásait a legapróbb részletekig, hiába kiváló céllovó. Hiába kiváló galamblovó, a beavatott előtt mindig kovácsad sz marad.

A vadász küzd az időjárással, küzd a tereppel, küzd a kutyájával, küzd az elejtendő vaddal, akárhányszor életveszedelemben is forog és csak ezek után jut odáig, hogy lövésbeni ügyességének tanujelét adja. De a

vadászatot épp az itt felsorolt küzdelmek halmazódása teszi a vadász számára semmi egyébbel össze nem hasonlítható szenvedéllyé.

Nem a gyaloglás, nem a turisztika, nem a természet egyezése, sőt nem is a lövés leadásának pontossága teszt tehát sporttá a vadászatot, — ámbár ezek is hozzájárulnak — hanem a vaddal folytatott küzdelem sokfélesége. S ha elismerjük, hogy a lényeg ebben rejlik, akkor azt is felesleges bizonyítaniunk, hogy a lesből való vadászat szintén vérbeli sport. Mivel pedig a vadászes és a horgászás alapulajdonságai egymással csak nem teljesen megegyeznek, a horgászás sportmivoltának bizonyítgatására immár kár is szót vesztgetnünk.

Most már aztán elegendő anyag áll rendelkezésre, hogy a sport lényegének mélyére hatoljunk.

Vegyük figyelembe azt az idegenül hangzó megállapításunkat, hogy nem azért sportolunk, mert izmainkat edzeni akarjuk, hanem épp ellenkezőleg, azért edzük izmainkat, hogy kedvenc sportjainkat eredményesen üzhessük.

A sport olyan vonzóerőt gyakorol reánk, hogy érette hajlandók vagyunk magunkat alávetni a testedzés, illetve testnevelés fő- lötebb hasznos, sőt mulhatatlanul szükséges, egyébként azonban fáradságos és nehézkes torturáinak.

Azért fárászto és a legtöbb emberre azért unalmas a testedzés, mert csupán az izmok elméleti igazságait tartja szem előtt és a nehézségekre való tekintet nélkül homlokegyenest halad a kitűzött célja felé.

A sport nem választja a rövid, de rögös utat. A játék páját, a szórakozás üdítő hatását, a hiúság ösztökélő erejét, a küzdelem hevét és a veszély idegcsiklandozó csabítását egyaránt hrcba viszi, hogy hiveket toborozzon táborába.

Ha a mult század tornamestere tisztában lett volna a futás elméletével, bizonyára úgy oktatja a kezdő futót, hogy szkippetlet, szökdecsetlet, körözlet, sprintetlet, startollet és rinisletlet, s csak azután engedí versenyt futni. (Bocsanál a sok idegen kifejezésért, de a magyar kifejezéseket még kevesebben érté- nének meg.) Alapjában véve igaz is lett volna, mert egész bizonyos, hogy így lehet a legrövidebb idő alatt a legjobb eredményt elérni. Csak az a baj, hogy nem igen kapott volna embert, aki így nyúzni engedí magát.

(Folyt. köv.)

Igen egy másik özikét fog vinni az édes anyjának az elvesztett helyett.

És a szorongva várt lesujtó szavak helyett az ügyvéd úr, mély tisztelettel csokolta meg az öregasszony kezét:

— Kedves Néném, van szerencsém ezen- nel megkérni kedves leánya Éva kisasszony kezét.

— Kénytelen vagyok vele — tette hozzá mosolygva — mert úgy gondolom, hogy mint feleségem, jobban fogja védeni az érdekeimet.

— Óh tudom, mit akar mondani kedves Éva — tette hozzá — mikor Éva egy önkénytelen tiltakozó mozdulattal, langóli arccal nézett fel reá — hogy hiszen eddig is szívén viselte az iroda dolgait; de lássa, én olyan önző vagyok s úgy szeretném, ha a jövőben kizárólagosan az én személyemmel foglal- kozna.

Mikor pedig egy hét mulva a szép nagy karácsonyfa alatt, a két édesanya jelenlétében az ügyvéd úr, boldogan húzta a piruló Éva ujjára a jegygyűrűt — nehogy a jövőben a tekintélyen valami csorba essék, sietett kijel- lenti:

— Azonban ne gondolja kedves Éva, hogy férjnek olyan elnéző leszek, mint Princinek.

Mire Éva csak szeliden mosolygott és magában ezt gondolta:

— Holnap reggel az első utam szent Antalhoz vezet és az ígért egy korona helyett, ötöt viszek neki, amiért az ügyeimet ilyen váratlanul jól intézte el.

Egyben megkérem, hogy a jövőben is legyen gondja a benne mindig nagyon biza- kodó kicsi Évára.

Különfélék.

HITET TESZEK MELLETTED ember fia és Urannak vallak. Megtagadtalak, de te tudom megbocsájtod vétkes embertársadnak tévedt lépéseit s örülsz nekem. Hiszen te mondtad, hogy az elveszett bárány kedves az ő pásztornak s addig keresi, míg meg- nem találja. Köszönöm neked Uram, hogy engem megtaláltál, s különösen a sugarat, amellyel megláttalak téged az én szivemben. Bizony nélkül elvesznék a gonoszság rémületes sikátoraiban. Nélküled nem látnám ez életem szépségét: a mezők pompáit, a hegyek dús kincseit s a lélek hímes patakjait. Mert Uram nélkül nem lennének embertársak, nélkülüled vadállatok lennének, akik gyilkosan támadják meg a másikat, hogy vértüket vegyék. Te mondtad a fehér- nek, a sárgának, a vörösnek, a feketének: Testvér! fogjáltek meg egymás kezét és munkálkodjatok egymás dicsőségére. Uram, mi még azt egészen nem tudjuk így csele- kedni, mert egységek még kiválasztottnak tartják magukat, de tudom az ur, a teremtő nem lehet ilyen embert gyarlóságokká fel- ruházott; hogy ő válogasson közöttünk, nem érdem szerint, hanem érdek szerint. Uram, te a ki a mai napon születél, s akit keresztre árukt a Júdeán, te tudod meny- nyire szeretlek. De miért mondom ezt, mi- kor te tudod ezt, mert előttem nincsen titok, mert te előttem nem végtelen a végtelen, te látod a legparányibb atomot is. Így látsz engem is: én most nem fohászokodok, nem imádkozok, csak forrón szivemhez szoritom a felém nyujtott megdicsóult, megsebzett kezedet.

k. ó.

— **Karácsonyi ünnepség a sárdá- ban.** A leveici irlgalmas nővérek intézetének polgári leányiskolája, ma 1927. év dec hó 25 én és 26 án, d. u. 5 óraker az intézet tornatermében karácsonyi ünnepséget rendez. Az intézet vezetősége mint minden évben, úgy az idén is egy csodaszép allegorikus szindarabot fog bemutatni, mely csupa látványosság lesz. Közönségünk megérti az irlgalmas nővérek fáradságos munkáját és tömegesen látogatni fogják a szépek ígér- kéző színelőadást. Músor a következő: Tor- dai Tamásyné. Karácsony angyalai Allegória 4 képbén. Prolog. Mondja: Kriek Rózsa. Szerelplők: Uzsoi, gazdag földbírtokos Mar- tinecz Anna, Bella, leánya Klain Zsuzsa, Veszezy Dorottya, rokon Erstein Viola, Marka Daba Irén, Julcsa Varanny Erzsi Uzsoiék szolgálatában, Egy szegény özvegyasszony Vincze fy Rózsi, Mariska Mészcs Mária, Katuska Németh Margit, Iluska Tóth Mőgda gyermekei, Cherub Kaveschán Natália, Démon Zsák Irén, Gond Saffer Lenke. **Fenyőfákcsák:** Klain Mária, Lányi Mária, Holovicz Margit, Blumenfeld Rózsi, Fehér Erzsébet, Löserth Margit, Várady Margit, Hacsók Erzsébet, Cserey Erzsébet, Mautner Margit, Gemer Margit, Magyar Anna. **Beszéltő angyalok:** Pisch Aranka, Bottká Erzsébet, Bukrovits Aranka, Ferenczy Ilona, Modródszky Margit, Koperniczky Aranka, Gsse Hedvig, Varanny Júlia, Farkas Margit, Horváth Erzsébet, Pléska Gizella, Neumann Erzsébet, Sindler Irén, Csepész Erzsébet, Liska Irén, Benkő Erzsébet, Szanyo Etelka, Sebedovszky Katalin, Taby Sarolta. **Jó szellemek:** Mordényi Margit, Krausz Margit, Szabó Júlia, Oszuska Gabriella. **Hő- tündérek:** Bartos Ilona, Berényi Rózsi Grün- vald Edith, Kuhfs Anna, Liska Sarolta Zsol- dos Emília. **Élőkép.** Kis Jezuska Veres Évike. **Angyalkák:** Valló Viola, Kősa Juczi, Stugel Magda, Szklenár Erzi, Pilka Margit, Tur- pinszky Vilma, Rusznyák Anna, Veres Margit, Kőnya Erzi, Weisz Magda. **Helyárok:** I. hely 8 K, II. hely 6 K, állóhely 3 K

— **A prot. leányok** által rendezett karácsonyi bazár, amely a szegénysorsú isko- lás gyermekek felruházását teszi lehetővé ez évben is igen szépen sikerült. A bazár delután- ját Kern Testvérek rádió hangversenyei élő- nitették és tették vonzóvá. A leányok fár- dáságot nem ismerve már hónapok óta készí- tették a kiállítandó tárgyakat, játékokat, kézi- munkákat stb. Munkánk sokak részéről meg- értő keretben és aktív cselekedetben is nyil- vánult, úgy hogy 51 szegény iskolás gyerme-

jön néha olyan halaványan az irodába. Éva pedig ezt gondolta magában:

— Még sem hittem volna, hogy ilyen kegyet'én tudjon lenni, ide jön személyesen megmondani, hogy el vagyok bocsájtva, his- zen ezt egy levélben is elintézhette volna.

Mert, hogy a most elkövetett hibáért nem várhat mást, mint elbocsájtást, azt jól tudta s azért inkább betegséget szimulált és ithon maradt kikerül've a vihart.

A várt vihar azonban nem következett be. Úgy látszott, hogy érről az ügyvéd úr egész megfélekedezett és egész belemertül a falon függő képek szemléletében. Különösen egy kicsi gobelin kép nyerte meg láthatólag a tetszését; mert igen sokáig nézegette.

Közben pedig a csendben nem merte za- varni senki sem. Éva és édesanyja egy szo- moru pillantást váltottak egymással és min- denre elkészül've várták a lesujtó szavakat.

A vihar pedig csak nem következett be. Sőt úgy látszott, mintha az ügyvéd úr na- gyon is jól érezné magát ebben az egyszerű kis szobában.

Nem volt itt soha, mégis olyan ismerős volt itt minden. Csak később jött rá, hogy mi kapta meg a szívét-lelkét.

A gyermeke boldogságáért aggódó édes- anya szerető arca. Ez volt ismerős neki, hiszen látta ő ezt a féltő aggodalmat sokszor az ő édesanyja arcán is.

És Éva is, mintha egész más lenne és soha sem hasonlított még úgy az ő kedves szeretett kis hűgára. Olyan szolid és szomorú.

Most már tudta, hogy mit akar, tudta, mi hozta ide. Az, ami olyan félnéke, olyan zavartá tette Évát mindig vele szembe: a szeretet.

ket lehetett különböző meleg téli ruhával, cipővel ellátni. Megható volt az adakozók nagylelkűsége, akik részben készpénz, részben kész ruhával, részben megvarrással voltak jelentékeny segítségünkre. A meleg ruhák és szeretet csomagok átadása megható karácsonyi ünnepség keretei között folyt le. A szemekbe könnyeket csalt a sok boldog gyermekarc ragyogása. A vezetőség ezután fejezi ki mindazoknak, akik munkánknál segítségünkre voltak, leghálásabb köszönetét. Egyedül Istené a hála és dicsősége!

Adótanfolyam. A lévai Iparos Olvasókör rendezésében január folyamán egy tanfolyam lesz, amely az új adótörvényeket fogja az adózókkal megismertetni. A tanfolyam ingyenes és azon mindenki részt vehet, nemcsak az Olvasókör tagjai ismeretes, hogy az új adótörvény teljesen új alapokra fekteti az egész adózási rendszert és a szigorú büntető rendelkezések miatt elsőrangú fontos érdeke mindenkinek, hogy úgy a beadandó vallomásokkal, mint általában magukkal az adókkal is teljesen tisztában legyenek. A tanfolyam az esti órákban 8—1/2-ig tart és az elméleti előadások mellett kiterjeszkedik a gyakorlatra is olyan értelemben, hogy gyakorlatilag is elvégzi minden hallgatója pl. a vallomások kitöltését. A tanfolyam január 8-ától azonnal megkezdődik, mihelyt elegendő számú jelentkező lesz (kb. 25) és addig tart, amíg az egész anyag ismertetése nem válik. Előadó: *Beinrohr* Dezső. Az Iparos Olvasókör vezetősége ezután hívja fel jelentkezésre mindazokat, akiket a kérdés érdekel, iparosokat, kereskedőket, gazdákat, háztulajdonosokat stb., hogy jelentkezésüket előzetesen. A jelentkezések helyei: Nyitrai és Társa, Borcsányi és Csernák, Frisch József és ugyancsak elfogad jelentkezéseket az előadó is. Az előadások kezdetét és menetét annak idején a Bars közölni fogja

A Magyar Nemzeti Párt lévai körzete f. hó 18-án tartotta rendes évi gyűlését dr. *Kmoskó* Béla elnöklété alatt. A környék szervezeteinek kiküldöttjei teljesen megtöltötték a ref. egyház tanácstermét, ami legjobb bizonyítéka a Garammenti kitűnő szervezeti életnek. Dr. *Kmoskó* Béla, a körzeti ügyvezető elnöke megnyitójában változta a kisebbségi helyzetet, amelyből azon feladatunk adódik, hogy fel kell keltenünk a velünk együttérzőknek a rokonszenvét és ezáltal támogatásokat nyertünk nehéz helyzetünkben. A munkánk nem politikai, hanem nemzeti és gazdasági: nemzeti a nemzeti érzés ápolásában a nemzeti kultúra fejlesztésében, gazdasági az anyagi helyzetünk javítása és a meglévő megőrzése által. Utána *Beinrohr* Dezső körzeti titkár tartotta meg a jelentését, amelyben a pártiroda működését vázolta. A szervezeti élet fejlődését leginkább az mutatja, hogy az iroda és a tagok közötti összeköttetés oly szoros, hogy a legtöbb községi szervezet minden tagja először az irodához fordul minden ügyes bajos dolgában. Különösen hatalmas munkát végzett az iroda az adózás terén. Külön dicséri meg a titkár, hogy az alsózsécai szervezetet, azonkívül a horhii, zsemleirít és a kisóvárít, valamint megemlíti, hogy a legkevesebb tag a borii, fűzesgyarmati, garamszentgyörgyi és az ujbarsi szervezetből látogatja az irodát. A jelentés tudomásul vétele után *Hegedűs* Balázs ipolygási körzeti titkár tartotta meg értékes előadását a cukorrépa termelés és annak eladási szerződéséről, valamint a munkásbiztosítás kérdéséről. Délután folytatódott az ülés volt, amelyen a Lévai létesítendő szövetkezet kérdése képezte megvitatás tárgyát. Ezen az értekezleten részt vettek a pozsonyi Országos Gazdasági Szövetkezet képviselőiben *Rátégha* Károly és *Nagy* Emil igazgatók. Dr. *Kmoskó* Béla, *Beinrohr* Dezső és *Rátégha* Károly beszédei, valamint több hozzászólás után a gyűlés határozatilag kimondta a mezőgazdasági szövetkezet alapításának szükségességét és egy előkészítő bizottságot választott, hogy az sürgősen dolgozza ki az alapszabályokat és rövidesen hívja egybe az alakuló közgyűlést.

Doktorráavatás. Dr. *Strasser* Elemért a prágai Károly egyetemén a jogtudományok doktorává avatták.

A lévai kath. kör jótékonyági akciójának intézősége ezután mond halás köszönetet az adakozóknak. Az eddig befolyt összegből sok gyermekes özvegyeket és tehetetlen öregeket gyámolítottak, akiknek nagyon jól esett az anyagi segítség is, de jól esett az a tudat is, hogy a társadalom nem feledkezett meg róluk s a szeretet egy meleg sugara az ő hideg szobájukba is beröppent karácsonyi alkalmából. A rendkívül szigorú tétel a szegénységet nagy probléma elé állítja, azért az emberszeretet és humanizmus nevében kérjük a tehetősebb közönséget, hogy a nyomorgók támogatására szánt adományait juttassa a jótékonyági akció gazdájához, *Bakos* Lajos kath. köri gondnok urhoz (Ladányi-utca 14.) Természetbeni adományok is örömmel fogadtnak.

Hely előjegyzések a magyar kultúrestre. Január ötödike Léva a magyar néma, a magyar zene és a magyar vers nagy napja lesz. Január 5-én lesz a Vigadóban a magyar kultúrest, *Kersék* János sír-emlékének javára. Mind Léva, mind a vidéken óriási lelkes érdeklődés kíséri az előkészületeket, így a siker nem maradhat el. Helyárak: ülőhely 10 K, és állóhely 5 kor. Számozott ülőhelyek. Hely előjegyzéseket két korona pótdíj ellenében Nyitrai és Társánál lehet eszközölni. Tekintettel a nagy érdeklődésre, kérjük ezt idejében biztosítani.

Jótékonyág. A helybeli Mária Kongregáció egyesület tagjai a levelei római kath. elemi fiúiskola szegénysorsu tanulói közül, a karácsonyi ünnepnek alkalmából 44 szegénysorsu tanulót sziveskedtek felruházni. A csehszlovák Vöröskereszt egyesület levelei fiókja pedig 200 koronát volt szives adományozni a szegénysorsu tanulók főlegéjlesztésére. Fogadják a jótékony egyesületek vezetői, úgy a főlegéjlesztetteknek, mint azok hozzátartozóinak és a tanítótestületnek halás köszönetét.

Haláleset. Ismét mély szomorúsággal kell jelentenünk egy gyászhirot. *Belcsák* László nyug. kir. közjegyző meghalt. A megboldogult hosszú évtizedeknek keresztül vezető férfia volt társadalmunknak. A közélet terén városunkban nagy szerepet vitt. Minden nemes, szép eszmének lelkes harcosa volt. Néhány éve betegsége miatt teljesen visszavonult. A kérielhetetlen halál súlyos csapását családja a következő gyászjelentésben tudatja: özv. *Belcsák* Lászlóné Kriek Irma és gyermekei maguk, valamint az egész rokonság nevében mély fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett jó férj, a legjobb apa és testvér *Belcsák* László ny. kir. közjegyző f. évi dec. hó 20-án este 7 órakor hosszas szenvedés után életének 82-ik, házasságának 55-ik évében elhunyt. Drága halottunkat f. hó 22-én délután fél 3 órakor helyezzük örök nyugalomra az ág. ev. hitvallás szertartása szerint ugyanazon egyház sírkertjében. Léva, 1927. december hó 21. Árkád és béte drága porain! *Belcsák* Iona testvére *Belcsák* Antonia, dr. *Belcsák* Sándor, *Belcsák* Andor, *Belcsák* Károly, *Belcsák* Ionka gyermekei. Dr. *Belcsák* Sándorné *Fabricsius* Mária, *Belcsák* Andorné *Korény* Erzsébet, *Belcsák* Károlyné *Gyurtsék* Irén meny. Klein Kató, *Belcsák* László, *Belcsák* Zoltán, *Belcsák* Barna, *Belcsák* Dóra, *Belcsák* Klára, *Belcsák* Miklós, *Belcsák* Márta, *Belcsák* Emőke unokái.

A lévai izraelita nőgyűlés, mint már jeleztük Szilveszterkor tartja meg a téli idején nagyszabású táncal egybekötött teatestélyt 9 órai kezdettel a városi szálló nagyszobájában. Az estélyre már hetek óta folyó az előkészületek és a rendezőség azon van, hogy az estélyt kedélyessé tegye. Gondoskodik arról, hogy jókedv uralkodjék s hogy a közönség derűlt és vig hangulatban üdvözölje a beköszöntő új estendőket. Az idején elején kibocsátott általános meghívók ezen teatestélyre is szólnak. Aki annakidején tévedésből meghívót nem kaptak, ezután hívja meg a rendezőség.

Ertesítés. A lévai ref. ovoida és népiskola tanulói f. hó 25-én délután 4 órakor a ref. egyház tanácstermében karácsonyi gyermekszindarabot adnak elő, amelyre a szülőket és az iskola iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja az iskola igazgatósága.

A lévai keresztény munkás-egylet f. év december 26-án, karácsonyi másod ünnepén nagy vallásos karácsonyi pásztorjátékot rendez. (Barsi-utca 11.) Színpadon kerül elő *„A Betlehem-i éjszaka”* 3 felvonásban. Irtá: *Bartimek* János. Személyek: *Mária*, *Ákács* Mariska, *József*, *Szvarba* Ferenc, *A főangyal*, *Bélik* Ionka, *Tamás*, *őreg* pásztor, *Köznesky* Lajos, *Benjámín*, pásztor fiú, *Kakody* István, pásztorok: *Fülöp*, *Ákács* József, *Simon*, *Bócz* János, *Jakab*, *Szarka* Gyula, *Salamon*, zsidó főpap, *Kovács* Lajos, *Útas*, *Szabla* István, *Fogadós*, *Bezák* István, *Római* tiszt *Nyíri* László, *Harosnás*, *Lehoczky* István, *Angyalok*: *Bélik* Bözsike, *Balázs* Bözsike, *Vokon* Bözsike, *Szarka* Mariska, *Major* Irénke, *Halász* Mariska. Római katonák. — *Betlehem-i* férfiak és nők. — Az előadás kezdete este pont 8 órakor. Utána teatestély és reggelispartó táncmulatság. Belépődíj személyenként 5 korona. A n. é. közönséget ezután is szeretettel meghívja a Vezetőség.

Eljegyzés. *Tóth* Ella, dr. *Tóth* Sándor lévai ügyvéd leánya holnap, karácsony hétfőjén tartja eljegyzését ifj. dr. *Guba* János orvossal.

A Katolikus Kör szilveszteri teatestélye. A régi jóhírű szilveszteri teatestélyt most is megtartja a Katolikus Kör s külön meghívó mellőzésekkel ezután hívja meg a vizalmi bizottság a Kör tagjait családjaikkal s barátjaikkal együtt. A vidám hangulatot az alkalomhoz mért kitűnő műsor fogja bevezetni. *Garvay* Andornak: „A nagymama arcképe” című egy felvonásos vígjátéka úde bajával és állandó mosolyra készítő kedves szerelmi történetével már bevezetőül a vidámság rakétáit fogja szétszórni a teremben. Rézsületes műsort a pénzfőnök adnak ki s váltása kötelező. A belépődíj öt korona. Éjfélkor tombola, kipurált pompásan kihívó szerencsemalacokkal.

Teadelután. A Lévai Torna Egylet holnap délután 5 órai kezdettel tartja teadélutánját az Adler-féle kávéházban.

Gyászhi. Megilletődve vettük a hírt, hogy ismét egy közmegebecsülésben álló családot sújtott a kegyetlen halál nagy fájdalommal. Özvegy *Benyó* Istvánné szül. *Szedlacsek* Mária meghalt. A megboldogult nemes jószívűségével városunkban széles körben általános szeretetnek örvendett, igazi jó anya volt, aki az egész életét szeretettel családjának áldozta fel. A gyászba borult család a következőkben tudatja a szomorú haláleset híret: Alulírottak magunk és az egész rokonság nevében fájó szívvel de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy feledhetetlen jó anyánk, nagyanyánk és testvérünk: Özv. *Benyó* Istvánné szül. *Szedlacsek* Mária életének 72. évében az utolsó Szentség ájatos felvétele után f. évi december hó 19-én elhunyt. Drága halottunk hült tetemét fojlyó hó 21-én d. u. 2 órakor fogjuk a lévai római kath. temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 22-én reggel 7 1/2 órakor fog a lévai római kath. templomban bemutattni. Léva, 1927. december 19-én. Áldott legyen emléke, az örök világosság fényeskedjék neki! Özv. *Makacs* Istvánné szül. *Szedlacsek* Anna, *Szedlacsek* János és neje *Szedlacsek* Jánosné szül. *Kardoss* Mária testvérei és sógoronője. *Benyó* Jolán férjezet Cseréi Pálné leánya. Cseréi Pál veje. Ifj. Cseréi Pál, Cseréi Erzsike, Cseréi Zolika unokái.

Haláleset. Meghatódottan írjuk le e sorokat, mert a halál egy szép fiatal életet tört ketté. *Kotora* Imre 26 éves államasági tisztviselő f. hó 19-én meghalt. A megboldogult nagy részvét mellett e hó 21-én helyezték örök nyugalomra a lévai római kath. temetőbe. *Kotora* Imre vendégül és neje szül. *Valko* Anna szeretet gyermeküket gyászolják a megholtban

Magyar útlevel vizum. A pozsonyi magyar királyi konzulátus (Ferenciek tere 5) a Magyarorszába utazni szándékozó közönség tájékoztatására a következőket közli: Mindazon csehszlovák utlevélulajdonosok, akik a Magyarorszába való beutazására jogosító láttaozást (vizum) ohajtják elnyerni, a gráci egyezmény 14 pontja értelmében e kérelmüket személyes jelentkezés

utján kötelesek előterjeszteni. A pozsonyi magyar királyi konzulátus a közönség érdekében különös kivételt tesz akkor, amikor a személyes jelentkezés kötelezettségétől eltekint és a megbízott vagy posta útján bemutatott utleveleket láttamozza. Ez a közönség érdekében tett könnyítés, különösen a posta útján beküldött utlevél láttamozás eseteiben a követés munkájának oly nagymértékű megnehezítését jelenti, hogy az ilyen kérelmek gyors elintézését csak az esetben biztosíthatja, ha a közönség a maga részéről pontosan alkalmazkodik az itt közölt tájékoztatáshoz. Minden egyes utlevél külön (az egyes családok is), egészen röviden és szabatosan megfogalmazott bélyegtelen kérvénnyel, pontos címmel ellátott bélyegtelen válaszbortékkal és a megfelelő pénzzsszeggel együtt pénzes levélben küldendő be. Akik többszöri utra jogosító láttamozást kérnek, azoknak 76 Ké t, akik egyszeri utra jogosító láttamozást kérnek, azoknak 41 Ké t kell kérvényeikhez készpénzben csatolniuk. A posta útján előterjesztett kérelmeknél tehát a 70, illetve 35 Ké illetéken felül nyomtatvány és postaköltség fejében utlevelenként még 6 Ké fizetendő. A szükséges pénz feltétlenül az utlevéllel együtt, nem külön postautalványon küldendő, mert a láttamozás a pénz beérkezése előtt semmi körülmények között sem adható meg, amiből egyuttal az is következik, hogy a láttamozási illetéket a konzulátus nem utánvételezi. Különös nyomatékkal hívja fel a konzulátus a közönség figyelmét arra, hogy mindenki a saját nevé alatt küldje be az utlevél (minden családtag is külön bortékkban!) és a csoportos beküldéstől tartózkodjék, mert ez utóbbi mód a kérelmek elintézését nagy mértékben hátráltatja. — Azok a köztisztviselők és családtagjaik, akik a gráci igazmény értelmében díjtalan láttamozás iránti kérelem előterjesztésére jogosultak, köztisztviselői minőségük igazolásán kívül, a fentebb részletezett módon beküldött utlevelükkel egyidejűleg olyan hatósági bizonyítványt is tartoznak beküldeni, amelynek az illetők kereseti és vagyoni viszonyait feltüntető adataiból az illetékmentességre való jogosultság megállapítható. Az ilyen módon felszerelt láttamozási kérelmekhez csak 6 Ké csatolandó. Ugyancsak 6 Ké küldendő be azok részéről is, akik az illetékmentes láttamozást szegénységi bizonyítvány alapján kérik. Szegénységi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítványok vissza nem adnak. Az egyszer díjmentesen megadott láttamozás nem szolgál a'apui újabb díjmentes láttamozás megadására. Átutazási láttamozást csak azok nyerhetnek, akiknek utlevelére az ország beutazási láttamozása amelynek területén Magyarországban keresztül utazni szándékoznak, már rá van vezetve. Ez a láttamozás Magyarországon való tartózkodásra nem jogosít. Csehszlovák utlevelére adott átutazási láttamozás illetéke, nyomtatvány és postaköltsége fejében az utlevéllel együtt pénzeslevélben 18 Ké küldendő be.

Külfutetés. A köztársasági elnök nevével viselő Prágai (Smichói) 9-ik számú házi sorozat parancsnoksága *Jakab* István polgártársunk fiát *Jakab* Lászlót példás magaviseletéért és pontos katonai szolgálatáért dicsőre okirattal tüntette ki.

Gyászhir. Egy derék munkás életét oltott ki a kegyetlen halál. *Essősy* Ferenc nyug tanító Tüden meghalt. A megboldogult 40 éven keresztül szolgált a tanügyet. Kiváló tanférfi volt és mint ilyen nagy tekintélynek örvendett — nemcsak kartársai, de messze vidék közönségének körében. A fájdalmas csapást a gyászoló család a következőkben tudatják: Fájdalmas szívvel, de az Uristen akaratában való megnyugvással jelentjük, hogy forrón szeretett férjem, illetve apy, nagypapa, testvér és rokon *Essősy* Ferenc nyug tanító munkás életének 69 ik, boldog házasságának 45 ik, tanítóságának 40 ik évében f. évi dec. 22 én váratlanul elhunyt. A megboldogult hült tetemeit f. évi dec. 23 án délután fél 4 órakor a tildi róm. kath. temetőben fogjuk örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise f. évi dec. 24 én reggel 8 órakor a csiffári róm. kath. templomban fog a Mindenhatóknak bemutatni. A' dás és béke drága porain! öv. *Essősy* Ferencné

szül. Muszel Vilma felesége. *Essősy* Kamilla, Vajda Robertné szül. *Essősy* Gizella, *Essősy* Rudolf. *Essősy* Ernő, *Essősy* Margit, *Essősy* Ilonka gyermekei. Vajda Robert veje. Vajda Mici, Vajda Robert unokái. *Essősy* Sándor, *Essősy* Izidor testvérei.

— **A levelek „Hasomer“** zsidó cserkészcsapat f. év dec. 25 én este 8 órakor a Stránszky szálló termében műsoros teatestélyt rendez. Utána tánc. A n é közönséget ezután is meghívja a rendezőség.

— **Katóka örmesterné Alsószeoén.** Az alsószeceai műkedvelő ifjúság 1928 január hó 1-én a helybeli Kulturházi nagytermében táncmulatsággal egybekötött jótékony célú színelőadást rendez. Ez alkalommal színe kerül Nagy Dénes: *Katóka örmesterné* című 3 felvonásos népszínműve. Kezdeté d. u. 5 órakor. Belépési díj: I helyre 9 — kor II helyre 7. — kor. Állóhely 5. — kor.

— **A lévai új vágóhid ügye.** A felsőbb közigazgatási fórum mintegy egy esztendő előtt felhívta a várost új vágóhid építésére, azzal a megokolással, hogy a jelenlegi nem felel meg a követelményeknek. A városi képviselőtestület több ízben foglalkozott ezzel az ügygel és akként határozott, hogy kérni fogja az új vágóhid építésének elhalasztását jobb időkre, mert ezidőszert az eladósodott és magas pótdadával küzdő városra rendkívül súlyos megterhelést jelentene a körülbélül egy millió koronára rugó építési költség. Így ez az ügy azóta pihent, de most ismét foglalkoztatja a városi hatóságot *Jaszenák* Gyula intézőbiztos a vágóhid építése ügyében e héten tanácskozássra hívta meg a szakembereket és a város közönségének több reprezentánsát. A megjelentek közül dr. *Kmoskó* Béla kijelentette, hogy nem tartja magát illetékesnek a tárgyalásokon való részvételre, mert arra ma dátumot nem kapott a város közönségétől. Eisméri az intézőbiztos tiszteletreméltó intencióit a tanácskozás összehívásával, azonban az ügyben dönteni csupán csak a választott képviselőtestület a hivatott s eleve elhárít minden felelősséget úgy magáról, mint a város közönségéről. Dr. *Kmoskó* Béla kijelentésének megtétele után eltávozott. *Kmoskó* egyébként már egy régi városi közgyűlésen is kifejtette ebben az ügyben elmondott beszédében, hogy az új vágóhid építése nem olyan égetően szükséges Léván, mint azt a felsőbb hatóság sürgeti ezekben a rossz gazdasági időkben s az a huzdrágaságot is csak fokozná, mert a mészárosok vágatási költsége az új vágóhidon magasabb lenne, mint jelenleg s a különbözetet pedig áthárítanak a fogyasztó közönségre, így ennek a szegényebb néposztály vallaná legnagyobb kárát. Egyébként a tanácskozás eredményeképpen a városi mérnök által beterjesztett tervre kimondották, hogy abba fel kell venni a vágóhiddal kapcsolatos hűtőt is, mint az a modern vágóhidaknál van s amit költségkímélés céljából a bemutatott tervben mellőzték.

— **Megállj — pénzt!** Kedden este kilenc óra után, mint *Engel* Sándor lévai kereskedő jelentette a rendőrségen, egy ismeretlen férfi vakmerő támadást intézett ellene. *Engel* Sándor kedden este kilenc óráig foglalatokodott üzletében, azután onnan hazament. A László utcában egyszer csak egy magas termetű, jól öltözött férfi, akinek arcát a felhajtott kabátgallér jól eltakarta s emiatt nem lehetett megfigyelni, ott tartott *Engel* előtt és felemelt bottal kiáltott reá: megállj — pénzt! A meglepett kereskedő segítségért kiáltott és a Patófi-utca irányába menekült futva. Erre azután a támadó elmenekült minden eredmény nélkül. Mindenesetre különös, hogy csaknem a város kellős közepén történik e kora esti órákban ilyen támadás, ami fokozottabb közbiztonsági szolgálattal kell, hogy vonjon maga után, azonban nem lehetetlen az sem, hogy valaki csupán éretlen rossz tréfát zúzott *Engel* Sándorral.

— **A Nyugat karácsonyi száma** megjelent. A kettős terjedelmű ünnepi száma ára is csak a rendes szám árának megfelelő Ké. 12 50. A folyóirat élén *Babits* Mihály két versét találjuk *Lengyel* Menyhért „Postás-kisasszony“ -ából előre közli a Nyugat a teljes első felvonást. *Kosztolányi* Dező és *Laczkó* Géza elbeszéléseit, *Lesznai* Anna és

Török Sophie verseit, *Szini* Gyula Jókai-regényének és *Tersánszky* J. Jenő önéletrajzának egy-egy új fejezetét, *Ignolus* politikai tanulmányát kell még a szám tartalmából kiemelni — Gazdag irodalmi, színházi, képzőművészeti és film rovatok teszik teljessé a Nyugat karácsonyi számát, amelyhez ingyen juthat minden új előfizető, aki január 1-től előfizet a Nyugat a Főbizománnyos: Lipa, Bratislava, Sládkovicová ul. 11. Negyedévi előfizetés Ké. 65 — A Nyugat minden révi és új előfizetője ajándékképen *Kapja* Beck Ö. Pálj most készülő révi *Ady plakkettjét*, amelynek bolti ára Ké 200 — lesz.

— **800 korona lesz a legkisebb havi nyugdíj.** *Lukavsky* dr. a nemzeti demokrata képviselőklub elnöke lejjában, a pilseni *Cesky Denik*ben közli, hogy a régi nyugdíjasokra vonatkozó törvény novellája értelmében a legkisebb nyugdíj havi 800 korona lesz. Az összes kategóriájú régi nyugdíjasok illetményeit 20 százalékkal fogják felemelni. Ez a javítása azokra is vonatkozik, akiket 1919. őszé előtt nyugdíjaztak és kiknek szolgálati idejét nem számították át.

— **A háború előtt adósságok végleges rendezése.** Az utóállamok között a háború előtti adósságok rendezése ügyében megindult tárgyalások a Blumenstein-féle követényhamisítás miatt egy időre megakadtak. Az utóállamok delegátusai mostan előzetes megbeszélést kezdtek ebben az ügyben, amelyen előkészítették a párisi konferenciát. A megbeszélésen Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Lengyelország, Románia, Jugoszlávia és Olaszország delegátusai vettek részt, akiket kívül a különböző hitelezői érdekképviseletek megbízottjai is megjelentek az értekezleten. Ez utóbbi delegátusok az újságírók kérdésére kijelentették, hogy az arany- és valutaadósságok rendezéséhez csak abban az esetben fognak hozzájárulni, ha egyidejűleg a papírjradékok kérdését is elintézik.

— **Mozi.** Ma f. hó 25-én, vasárnap d. u. 3 órai kezdettel nagy gyermekelőadást rendeznek a moziban. A vászonra kerülő gyönyörű film főszerepét a hétéves Coogan *Glória* játssa. — D. u. fél 6 és este fél 9 órai kezdettel *Natasa* című nagy 7 felvonásos sláger filmet fogják lepergetni. Ez a csodaszép film tárgya az orosz forradalomból van merítve. A főszerepet *Catelain* *Jaque* alakítja. — Hétfőn, f. hó 26 án fél 6 és fél 9 órai előadásban *Elszabadult a feleségem* című 6 felvonásos pompás vígjátékot mutatják be. Ilyen jízű humorral telített darabot még alig láttunk vászonon. A főszerepet a szépséges *Henny* *Porten* alakítja. — Szerdán, f. hó 28 án fél 9 órai és csütörtökön fél 6 és fél 9 órai előadásban *Krausz* J. világhírű nagy operettje a *Cigánybáró* után filmre feldolgozott pazar kitalálású, gyönyörű felvételekben gazdag hasonló című film burleszket fogják bemutatni. A főszerepet *Mara* *Lya* alakítja.

Miért jutnak a menyországba a színházi világ kiválóságai, erre válaszol egy körinterjú keretében a Színházi Élet most megjelent hatalmas karácsonyi száma, amely csodája az újságírásnak, foto-művészetnek és nyomdatechnikának. 380 oldal regény, novella, riport, 64 ó dalas mellynyomasos műmelléklet, 16 oldalas kottamelléklet, külön regénymelléklet iv, sokszáz fénykép, rajz és vicc teszik teljessé ezt a számot. A Színházi Élet idei karácsonyi világviszonylatban is hatalmas teljesítmény, mert egy külföldi nagy magazin sem szolgál oly sok meglepetéssel az olvasóinak. — *Színészek, Műkedvelők!* A Színházi Élet most megjelent szindarab árjegyzéke kívánatra ingyen kapható.

Elegáns estélyek, tea délutánok városunkban már napirenden vannak s e célra nélkülözhetetlen egy elegáns tánc-ruha. Csipkék, Creppe Saten, tüll- és divatselymek, virágok és hozzávalók a legnagyobb választékban WEISZ SIMON (Widder) cégnél.

Gummiharisnyák, haskötők, sérvkötők, mentőszekrények. Gazdasági és ipari vegyszerek. Háztartási cikkek. Ilatszerek. Bőr- és diszműárak. Fotografáló cikkek. Szemüvegek és cikkek egyedüli olcsó és megbízható cég: PICK ENDRE, corzó nagy drogeria Levice.

Hölgyek figyelmébe! Értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy sikerült egy elsőrendű fővárosi ondoláló erőt kapnom, amely a legkényesebb igényeknek is megfelel. Teljes garancia. *Jachtvirth K.*, (azelőtt Graf-féle szalon.)

Ne mulassza el meglepetésként! ENGEL SÁNDOR cég szövet kirakatát és dús szövet rakatárát. Karácsonyi okkazió férfi ruha és kabát szövetekben.

Színházi Élet Nyitrai és Társa könyvkereskedésében kapható.

A világeseményekből.

A volt monarchia utódállamaiban nyugdíj nélkül maradt szervezete a napokban segélykiáltást intézett a népszövetségben képviselt államok kormányaihoz. A szerencsétlen sorsú nyugdíjasok, akik az állampolgársági kérdés zűrzavara miatt nem tudnak csekély illetményeikhez hozzájutni, azt kívánják a népszövetségtől, hogy a hontalanok részére új optálási határidőt biztosítson.

A Daily Mail „Terror Erdélyben” című cikkében foglalkozik a nagyváradi véres eseményekkel. A népszövetség érélyes közbelépését kéri a romániai magyar kisebbség érdekében. A lap szerint a zavargások okozta kár meghaladja az 1 millió angol fontot.

Eljárás az erdélyi program főbűntesei ellen. A Dimineata statisztikai adatai szerint Bukarestben 280 diákot tartóztattak le, akik közül 58 ellen indult meg eljárás és pedig 9 ellen lopás, 2 ellen hatóság elleni erőszak, 33 ellen közsensháborítás és 5 ellen izgatás miatt.

Svájc új elnöke Az 1928. évre szövetéségi elnöké Schultness eddigi alelnököt és alelnöké Haar dr. szövetéségi tanácsost választották meg.

A Kinából legutóbb érkezett jelentések szerint a kantoni kormány csapatai teljesen urai a helyzetnek és a városban helyreállították a rendet. A kommunisták legnagyobb részének sikerült elmenekülni a városból; azokkal azonban, akik a kantoniak kezére kerültek, rövidesen bántak el úgy, hogy a város utcái a szó szoros értelmében tele vannak szörva a kivégzett kommunisták holttesteivel.

A fővárosi Vigadóban a Magyar Országos Bem bizottság Bem Józsefnek, a magyar szabadságharc lengyel származású honvéd altábornagyának hamvai hazaszállításával kapcsolatban halála 77 évfordulóján országos Bem-ünnepélyt rendezett.

Véres harcok Kanton utcáin. A helyzet rendkívül komoly. Kantonnal a távirati kapcsolatot megszünt. Az egyesült paraszti és munkáserek kezükbe vették a hatalmat. Az utcai harcok ekeseredetten folynak és rendkívül sok áldozatot követelnek.

Magyarország és Olaszország között ratifikálták a békeszerződés által előírt pénzügyi egyezményt.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon testületek, jóbarátok és ismerősök, kik mélységes fájdalomukat szíves részvételükkel enyhítették fogadják hálás köszönetünket.

Léva, 1927. december hó 23.

Belcsák család.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, akik jó Anyánk elhalála zása alkalmával részvényt nyilvánításukkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Cseri család.

Nyilvános köszönet.

A Katolikus Kör vezetősége ezúton is hálás köszönetét fejezi ki a Kör által rendezett szépsikerű két kultúrest kiállítás szereplőinek s kéri őket, hogy értékes kultúrelkesedésük és a Kör iránti szeretetüket tartsák meg további időkre is.

Nyilvános köszönet.

A leveicei Tőrekvő Boy asztaltársaság a Csl. vöröskereszt egyesület helyi fiókja javára 57 Ké.-t fizetett be Ezúton is az Egyesület köszönetét fejezi ki.

A Csl. vöröskereszt helyi fiókja a folyó évi karácsonyi ünnepek alkalmából a következő segélyeket osztotta ki:

az áll.-városi polg. iskola szegény tanulóinak	250 K.
„ „ „ szlovák elemi-iskola	200 K.
„ „ „ gyakorló-iskola	150 K.
„ „ „ városi magyar fiú el.-isk.	200 K.
Irg. nőv. magyar el.-leányisk.	150 K.
A ref. magyar iskola	100 K.
Az izr. elemi-iskola	100 K.
A megyei kórház szegény betegei részére	200 K.
Tüdőbeteg gondozónak	150 K.
és ezenkívül 14 nyomorban levő családnak	920 K.
Összesen	2420 K.

azaz Kettőezer-négyszázhusz koronát.

Levice, 1927 december 22

Tóth Antal
titkár.

Dr. Zošák
elnök.

Köszönet nyilvánítás.

A Csehszlovák Vörös-Kereszt Egyesület lévai fiókja a lévai ref. népiskola szegény tanuló részére 100 koronát adományozott, amelyért ezúton mond igaz köszönetet az iskola igazgatóságá.

Jótekonyság.

Steiner Józsefné úrnő M.-Turovecről 20 koronát küldött a tüdőbeteggondozó intézetnek, mit ezennel hálásan megköszönünk.

Dr. Frommer Ignác.

Értesítés.

Karácsony 1. napján azaz vasárnap és Újév napján a mészáros és hentes üzletek egész nap zárva lesznek. miért kérjük a t. közönséget, hogy hiúsztükségletét előző napon szerezze be.

Mészárosok és Hentesek szakcsoportja.

Szerkesztői üzenetek.

L. A. Rozsnyó Köszönet, a jövő számunkban hozzuk — N Gy Málás Ké.-ön érkezett, legközelebb hozni fogjuk — Csontos Gy-Salló Egy kis türelmet kérek. Karácsony után jőjön be hozzám.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1927. december hó 18-tól, — december hó 25-ig.

Születés

Kohn Dezső Herczeg Szerén fiú József — Meško Ferenc Palásty Erzsébet leány Katalin — Sommermann Ernő Haber Margit leány Katalin — Gál János Ledect Erzsébet leány halva szül. — Pritz Sándor Novotny Margit leány Edit Mária.

Házasság.

Ambro Árpád Gyula Hegedűs Lenke rkat. a. ev.

Halálozás.

Kotora Imre 26 éves — özv. Benyó Istvánné Szedlacek Mária 71 éves — Belcsák László 82 éves — özv. Bíró Józsefné Múdry Anna 77 éves.

SPORT.

A nemzetközi téli sporthét Ótátrafüreden jan. hó 3 tól 9 ig lesz Ugyanott tartja a Testnevelési Szövetség is január 6 án évi rendes közgyűlést.

A L. T. E. választmánya elhatározta, hogy a pályát körülkeríteti és erre egy bizottságot küldött ki Továbbá, hogy január 7 én teaestélyt és február 18 án álarcos jelmezbált rendez

A L. T. E. vezetősége ismételtlen felkéri mindazokat, akik tenniszezni óhajtanak. hogy sziveskedjenek jelentkezni Smogrovics Árpád, Baskovics Ádám, dr. Bányai Zoltán dr. Kersék János. Vass Jenő, Boros Béla uraknál.

Január elején meg fog kezdődni a többi egyesületekkel közösen rendezendő szabálymagyarázó előadás Erről jövő heti számunkban pontos értesítést közlünk.

Irodalom- és művészet.

ÚJ AURÓRA.

Irodalmi Almanach az 1928 évre

Szerkesztette: REINEL JÁNOS.

A szlovenszkói és ruszinszkói magyarságnak egyetlen irodalmi évkönyve, az 1922-ben megindult s azóta évről-évre megjelenő Új Auróra legújabb kötete a napokban látott napvilágot a szokottnál is gazdagabb és értékesebb tartalommal Az almanach 1928-ik évi kiadásának ezuttal különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy hasábjain először szólnak meg az új romániai magyarság írói és költői, akik irasikaik nemcsak új szint és zamatot adnak az évkönyveknek, hanem egyuttal érték dolgában is jelentékenyen emelik az Új Auróra művészi nevóját. Az Erdélyi Helikon íróinak bevonásával az évkönyv egyuttal az erdélyi és a szlovenszkói (ruszinszkói) magyarság közös almanachjává is vált, ami az egyetemes magyarság szempontjából is nagyjelentőségű kulturális esemény. Ezzel ugyanis megindult az utódállamok magyar írói frontjának egységes megépítése, amit a jövő évben a délszláv királyság magyar íróival való kapcsolat fölvétele fog majd befejezni. Kapható: Nyitrai és Társa irodalmi és nyomdai vállalatnál Léván.

Gabonaárak:

Levice, 1927. december hó 24 én

Buza	—	—	100 kgr.	220	—	221 kor.
Roza	—	—	„	—	—	210 „
Árpa	—	—	„	170	—	190 „
Zab	—	—	„	—	—	170 „
Kukorica új morzsol	—	—	„	150	—	155 „
Bab	—	—	„	—	—	175 „
Lóheromag	—	—	„	1000	—	1100 „

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levice, jelentése.

	dec. 17-én:	dec. 24-én:
100 pengő	—	583 — 583 —
100 osztrak schilling	—	472 — 472 30
1 angol font	—	163 70 164 10
1 amerikai dollár	—	33 40 33 40
100 svájci frank	—	649 80 650 50
100 francia frank	—	130 50 132 —
100 líra	—	180 60 181 50
100 német márká	—	801 — 802 70
100 dinár	—	58 20 58 20
100 lei	—	19 50 20 20

Levice város adóügyi osztályától.

14 064 — 1927 szám.

Hirdetmény.

A leveicei pénzügyi kirendeltség 11.463/1927. számú rendelete folytán értesítjük az adófizető közönséget, hogy az 1927 évre beadandó összes vallomási ıvek ugymint ház-érvallomási, jövedelmi, lakók névjegyzéke, ház jegyzékek az 1927. évi december hó 31 i állapot szerint a törvényes határidőig az eredeti rendelkezéstől eltérőleg nem az expoziturnádnak hanem a városi adóügyi osztálynál, Városház 1. em 9. szám alatt nyújtandók be.

Levice, 1927. december hó 23.

Városi adóügyi osztály.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a n. e. közönséget, hogy ez év végével bucsuzom szeretett körükből, mely alkalommal Szilveszter este nagy BÚCSÚ ESTÉLYT rendezek, melyre ezúton meghívom t. vendégeim, jóbarátaimat és b. családját.

Egyben kellemes Karácsonyi ünnepeket kívánunk

URBÁN JÁNOS és **NEJE**
vendéglős.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván
összes vendégeinek és jóakaróinak
DENK JÁNOS
a városi szálló bérlője

Kellemes ünnepeket és boldog új évet kívánunk az összes jó akaróinknak, vendégeinknek és ismerőseinknek
BARTOS vendéglős és NEJE
Koháry utca 27.

Nyiltér.)*

Tudomásul adom Vayda Gyula úrnak, hogy leányom nincs reá szorulva garasára. Jobb volna ha tartozását kifizetné.

Lutter Zsigmond.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Cslo E. 798-27-4.

Licitáčný oznam.

Podpisný súdny exekútor v smysle 102. §-u LX. zák. čl. z roku 1881. týmto oznamuje, že následkom výroku Vrábelského okresného súdu číslo E. 798/27/1. k dobru Rapoport Manó opr. tí do výšky 1801 Kc — hal. a prisl. cestou uhradzovacej exekúcie prevedenej dňa 15. októbra 1927. zabavené a na 4000 Kc odhadnuté následovné movitosti a to: 2 kravy, červenno strakavé na verejnej licitácii sa rozpredajú.

Na prevedenie licitácie, následkom výroku vrábelského okresného súdu číslo E. 798/27/3. do výšky 1801 Kc — hal. požiadavky na kapitále, tečje 5%-ové úroky odo dňa 19. mája 1927. poistane a útraty doposiaľ v 681 Kc — hal. ustálené v obci Beša určená je do lehoty 3 1/2 hod. odpol. dňa 30-ho decembra 1927. a pripadnú kupci sa pozvú s podotknutím toho, že sa zmiernené movitosti v smysle 107. a 108. §-u LX. čl. z r. 1881. pri platení hotovými najviac sľubujem v páde potreby aj pod odhadnou cenou rozpredať.

Nakoľko by dražbe určené movitosti už ai iní boli sekvestrovali supersekvetrovali a na ne uhradzovacie právo odbrázli, táto licitácia sa v smysle 120 §-u XL. zák. čl. z r. 1881. aj k dobru týchto nariaďuje.

Dané vo Vrábloch, dňa 6. decembra 1927.

KOMÁROMY v. r.
sudny vyslanec.

Medzihradszky

modern szűcsmester
LEVICE, Kossuth u. 8.

Vállalom az összes szűcsmunkák szakzerű készítését- és javítását. Szűrmebundák átalakítását, valamint új szűrmebundák a legmodernebb kivitelben mérték szerint készülnek Szűrmékben dús választék

(Tanuló fiú felvétetik!)

Szőrme tisztítását és vasalását!

Beköltözhető ház eladó, jó helyen. Cím a kiadóban. 1407

Vizsgázott ápolónő esetleg, mint gyermek gondozónak házakhoz ajánlikozik. Cím STEINER SÁNDOR ékszerésznél Léván. 1665

Magyarszabó-segéd felvétetik WEIMANN MIHÁLY Zseliz. 1646

Egy ház a belvárosban eladó, vétel esetén beköltözhető. Cím a kiadóhivatalban. 1664

Egy jegverem bérbeadó. Koháry ucca 48. 1660

Szalma őszi és tavaszi, pelyva eladó a vámosladányi plebánián. 1653

Eladó földek Léván. Az Óchegy, Orbánok-alatti, Óvák-alatti és a Mályút-fölötti dűlőkben. Érdeklődni lehet Kálnai ucca 34 szám alatt. 1656

Baránybőr bunda eladó. Horváth utca 5. sz.

Kiadó két szoba, konyha azonnal. Posta utca 12 sz. 1645

Sajat termésű, kitűnő minőségű boraim kímérését megkezdtém. Literje 10.— Ké TÓTH ANTAL. Mánorló u 3 1605

„Ratopax“ a méregmentes patkány, egér irtószert már Léván kapható! Vezérképviselőt Slovenskóra és Rusinekre: SMOGROVICS ÁRPÁD gyógyszerésztára Léva, Főter. Vizonteladókknak eredeti gyári áron.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő —

Úri és Női fodrásztermet
(postával szember)

Nemes Imrénéől dec. 1-től átvettem.

HÖLGYEKNEK: Pubi, Bébé, szakzerű hajvágás hajmosás, vizondólás ondolás, manikűr

URAKNAK: Eleőrendű tisztá higiénikus kiszolgálás. Vizvezeték.

Főtörekvésé oda irányul, hogy a n. é. közönség becses pártfogását kiérdemeljem

Maradok kiváló tisztelettel

MOLNÁR BÉLA

úri és női fodrász

Mélyen leszállított árban alkalmas . . . Női és leány-Karácsonyi és Ujévi ajándékok . . . kalapok.

Női és gyermek Jumperek, kötött kabátok, harisnyák, keztyűk. Nagy választék menyasszonyi koszorok, fatyolók és Női fehérneműkben Bébé kelengyék minden minőségben

Fehér Soma divatüzletében Levicén.

A GAZDA

mezőgazdasági szaklap
BRATISLAVA Vármegyeiháztér 11. POZSONY

a IX. évfolyamának 1928. január 1. ével leendő megindulása alkalmával

Szlovenszko és Kárpátország magyar gazdáit

a bő és értékes tartalmu, kifejezetten mezőgazdasági szaklapnak, saját érdekükben való

előfizetésre tisztelettel felkéri. Mutatványszámot díjtalanul küld.

ALAPITTA TDTT
1902 ÉVBEN.

Fénykép nagyítások,

menyasszonyi, családi, gyermek, csoport v. m porcelánba égetetett fényképek a

legtökéletesebb kivitelben

NAGY ARTHUR

modern Foto műhelyében
készülnek.

LÉVA, Kálvin udvar II. emelet.

ESTI VILLANYFELVÉTELEKET
bármelyik bejelentett órában eszközök,

Műhely áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy 1910 óta fennálló

szabó műhelyemet

Petőfi utca 8 sz. alól Ladányi utca 31. szám alá saját házamba helyeztem át.

Főtörekvéséem oda fog irányulni, hogy n. b. megbízóimnak a legkényesebb izlését is kielégíthessem. — Mérték vétel véget kézezzel házhöz megyek

Kiváló tisztelettel

ÁBRAHÁM PÁL
FÉRFI SZABÓ

KALAP ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a mélyen tisztelt hölgyeket és urakat, hogy f. évi decz. hó 1.-vel LÉVÁN, STEFANIK (TELEKY) u. 10. szám alatt, a mai kornak s a legkényesebb igényeknek megfelelő

NŐI és FÉRFI KALAP ÜZLETET nyitottunk, ahol a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű női és férfi kalapokban állandóan dús raktárt tartunk, a legolcsóbb árakban.

Főtörekvésünk oda irányul, hogy a n. é. közönség igényeit és legkényesebb izlését a legmesszebbmenőleg kielégítsük.

Szíves pártfogásukat kérve **FRASCH JÓZSEF és FIA Léva, Stefanik (Teleky) u. 10.**
kiváló tisztelettel

"KIOSK" vendéglő ujonnan berendezett helyiségei, kitünő ételek és italok, szolid és pontos kiszolgálás. — Naponta elsőrendű Radio hangverseny. **JÉGPÁLYA** nyitva (este kivilágítva). Szíves pártfogást kér **KÖVES LAJOS** vendéglős.

KINO—APOLLO—MOZI

Vasárnap, dec. 25-én 1/2 6 és 1/2 9 óra
SLÁGER FILM!

NATASA.

Dráma az orosz cári életből.
7 felv.

Főszerepben: **JAQUES CATALANIE**

Délután 3 óraker

nagy vig **GYERMEK ELŐADÁS**

1. 2. 3. koronás belépti díj mellett

Hétfőn, dec. 26-án 1/2 6 és 1/2 9 óraker

SLÁGER FILM!

Elszabadult a feleségem

vígjáték 6 fel.

Főszerepben:

HENNY PORTEN.

Szerdán, dec. 28-án 1/2 9 óraker
Csütörtökön dec. 29-én 1/2 6 és 1/2 9 óra

SLÁGER FILM!

Cigánybáró.

STRAUSS: Operetteje 6 felv.

Főszerepben: **LYA MARA** és
WILHELM DIETERLE.

Január havi műsor:

1-én *A nászda.* 3-4-én *A volgahajós.* (Új kópia). 6-án *Olga hercegnéasszony.* 8-án *Egy a sok közül.* 10-11-én *Dagfin,* a hőmezők királya, nagy sport film. 12-én *A nevető tücsök.* 15-én *A herceg és a tóncsnő.* 17-én *Az élő álarca.* 19-én *A rózsaszínű papucs.* 22-én *A nagy bluf.* 24-én *Nicevo.* 26-án *Szívem mivel vétettél?* 29-én *Exelenciás úr pikáns élményei.* 31-én *Ifjú vér.*

Üzletmegnyitás!

Értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy **Léván, Bástya-utca 2. sz. alatt,** (KÜRTI-féle ruházattal szemben)

női kalapszalómat

folyó hó 27-én megnyitom.

Tisztelettel kérem a m. t. hölgyközönséget, szíveskedjék eredeti párisi és bécsi modelljeimet megtekinteni. — Kalapok **alakítását,** a legszebb kivitelben és bármely forma után készítem Gyász kalapok georgette fáttyal.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel

Chic Parisien, GRÜNVALD

női kalapszalón Levica, Bástya-utca 2.

Györi Lakatos Floris

hirneves budapesti cigányprimás

teljes zenekarával

a **VAROSI VIGADÓBAN** naponként
HANGVERSENYEZ.

Dec. 25.-én d. u. 1/2 5 óraker :- **OZSONNA HANGVERSENY.**

*A tubusban
levő*

*a legjobb
cipőápolószert,*

Eg-Gü a legkötelesebb és legmagasabb kitüntetésekkel ellátott cipőápolószert, mely a minőség valamint a csomagolás módjában is utörő a modern cipőápolás terén Eg-Gü az eredeti tubuskrém.

*melyet eddig egyetlen
utánzat
sem tudott megközelíteni!*

Müncheneri Salvátor Sör

kizárólag **H R D I N A** vendéglőjében

minden vasár- és ünnepnap
friss csapolás.

Szenzációs nagy karácsonyi vásár

LÉVÁN **KOHN MIKSA** CZÉGNÉL.

*Estélyi ruhákhoz crèpe de chine, crèpe georgette
és crèpe satin legujabb színekben.*

*Legfinomabb szmoking és frakk szövetek
valamint valódi angol szövetek nagy választékban.*

**Selyemárúk, bársonyok, plüssök, női- és férfi
szövetek még eddig nem létezett áron.**

Maradékok nagyobb bevásárlásnál teljesen ingyen.

HÖLGYEK! HÖLGYEK!

Tisztelettel van szerencsém a n é hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy LÉVÁN, Lakatos-utca 2. szám alatt levő GRÓF féle

NŐI FODRÁSZTERMET

november hó 1-től ÁTVETTEM.

A női fodrászathoz tartozó munkákat, u. m.: hajvágást, ondolást, manikűrözést, hajmosást, vizondolást, blejholást- és hajfestést a legújabb módszer szerint végzem

A n é hölgyközönség további szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel:

JACHTVIRT KÁROLY
hölgyfodrász, Lakatos utca 2 sz

PARÓKA KÖLCSÖNZÉSI

HÁJMUNKA KÉSZÍTÉS!

Hangverseny pianino

Új fekete nagy mahagoni kiviteiben 128 cm magas 7500 Ké vagy pedig egy finomabb kivitel 132 cm magas 14 000 Ké, havi részletre is kapható:

NYITRAI és TÁRSA
könyv- és zenemű kereskedésében LÉVÁN

varrógépek

nemcsak varrásra, hanem hímzésre és stoppolásra kitűnően alkalmasak! Állandóan ingyenes hímző tanfolyam

PFAFF varrógépek a legmesszebbmenő jótállással, e'önys fizetési feltételek mellett kaphatók!

BAROSKA Levice, Kálnická u. 5.
Szakszerű javító műhely!

Még tart az olesó Karácsonyi vásár!!!

LINK BERNÁT

női és férfi divatruházában LEVICE (Kálvin ház).

INGYEN

kap egy elegáns kézi vulkán koffert ha 250—K vásárol mélyen leszállított árak mellett.

Női és férfi fehérnemű, zsebkendők, férfi kalapok, női és férfi harisnyák, esőernyők, keztük, nyakkendők, gyermek ruhák, kötények és kötött női és férfi ujdonságok.

600 drb. női és férfi pullover mélyen leszállított árakban.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy LÉVÁN a FÓTÉREN (5 sz) január elejétől

FÉRFI és NŐI DIVATSZALONT NYITOK.

A DREZDAI divatakadémián és stb elsőrangú helyen nyert tapasztalatom folytán elvállalom úgy női kabátok, valamint mindennemű francia női ruhák és férfi ruhák készítését, a legkényesebb izlés szerint.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását előre is kérve maradok mély tisztelettel: **SÁGHY LÁSZLÓ.**

Művészi felvételeket,
Fénykép nagyításokat,

kifakult fényképekről szép új képeket Porcellánba égetett fényképeket.

Amateur lemezekről nagyításokat minden méretben.

Este villanyfelvételeket

és minden e szakmába vágó munkákat készít

borult időben is

ifj. **LAUFER BÉLA**

FÉNYKÉPÉSZ

POSTA U. 10.

EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE

KARÁCSONYI VÁSÁR!

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatárú- és vasáruházában

ALAPITTATOTT 1881 **LEVICE-LÉVA.** TELEFON SZÁM 14

LEGJOBB FŰSZER- ÉS CSEMEGEÁRUK!

Teavai és csemegeaját, nyers- és főtt karácsonyi kis sonkák, Jamaika és angol RUMOK legfinomabb TEA különlegességek, teasütemények, DESSERT CUKORKÁK, DISZKARTONOK és egyéb csamege különlegességek.

KARÁCSONYI CUKORKÁK, tüggelékek, szalon cukrok, üveg karácsonyfadiszkek nagy választékban. Karácsonyi gyertyák, csillagszórók és villamos gyertyák. — Likőrök, cognac, csemege- és asztali borok lerakata **KARÁCSONYI KIS PEZSGÖK**

Karácsonyi ajándékoknak alkalmas:

Alumínium és nikkell főzőedények, modern háztartási és konyhafelszerelési cikkek nagy választékban.

Villamos főzőedények, vasalók, kávé és teafőzőgépek, termoforok, „ROTAREX” VILLAGS ZIVÓGÉPEK (KÉ 950—) — Lombfűrész készletek, ródliák, fényképzeti cikkek. — Folytonzó kályhák, koks- és széntartók, kályhaellenzők

Tekintse meg karácsonyi kiállításunkat!

Új koporsó raktár,

érc- és fa koporsókban nagy választék, sirkoszorúk, szemfüdelek, összes temetkezési cikkek dús választékban és olcsó árban kaphatók.

AGÁRDY ZSIGMOND,

épület- és bútor asztalos

LEVICE, SZEPESSY U. 10. SZ.

A „BARS“ karácsonyi melléklete.

KARÁCSONY JÖN.

Karácsony jön. Kis Jézus készülődik . . .
Nézem, hogy állsz-e még kis Betlehem?
Ugy mennék vissza rég elmúlt időig
S nincs csillag már karácsonyéjelen.
Sivár jelenben tapogatva járok,
Keresek benne Hozzá új utat . . .
Nem járnak Betlehembe szent királyok,
Törölgetik még véres kardjukat.

Az Urral tegnap még mind perbe szálltak,
Nem visznek mirhát, aranyat neki;
A küszöbön a farizeus áll csak,
S magát hazug imával kellett.
Kis Betlehembe mostan minden gyászol,
Jézuska sir. Nem kérlek, hogy miért?
Mintha ravatal lenne már a jászol,
A pásztor is csak temetésre ért.

A gyözők úsznak cifra kényelemben,
De kint a föld oly bús, hideg, setét.
Csak a Szegénység térdel Betlehemben,
Ő hiszi még az angyali mesét.
Az istállónak rozszant fakilincsét
Nem nyitják mások: csordapásztorok;
Uram, a koldusok között tekints szét,
Nézd a világ még mindig háborog.

Pásztorilinkó gögicsélő hangját
Elkapja nagy véres forradalom.
Ágyukból öntik a dómok harangját,
Sok ős erényt darál a sorsmalom.
Kis Betlehem, nincs, aki tatarozza.
Nem jár más hozzá: koldus, béna csak;
Kiüldözött bús, vézna, falurosza,
Együgyű voltán dárídó kacag.

Karácsony jön s én minden áldott este
Keresem azt a hajnal csillagot,
Akit megihlet a szegény eleste,
Mikor mankóján hozza ballagott.
Karácsony jön. Vele diésőség, béke . . .
Kereslek én is áldott Betlehem,
Te vagy már az ember menekéde:
Vihar üvölt még minden éjjelen.

Bár most is gyakran vészharangot vernek,
A robotos kint nagy tűzet kiált,
Hozzád megyek én most is drága Gyermekek,
Hogy kérjek: szegény fajom megáldd.
Nézzed, vállára vette szent keresztet,
Pedig rokkant, féllába roskadok,
Csüggedt feje porig aláza reszket,
Borus szeme vérkönyvet harmatoz.

Ó Betlehem, könyörgő bus szavára,
Nyisd meg kapud a jövevény előtt . . .
Nincs a világon több ily koldus árva,
A szent Anyához, ó, ereszd be őt.
Szegény magyar, egykor hős, most csavargó,
Egykor kardot vitt, most keresztet.
Míg mézben ült sok kotnyeles hidalgó,
Ő bús kálváriákat szenvedett.

Mint bércei tölgy zuhant le a tetőről,
Tul élte mégis a vihárt, tüzet,
Bár a Sors malma új bűnöket öröl,
Bús lelket hozza, a fehér-szüzet.
Egybe sincs ma, csak a hite szilárd még,
Hogy földre száll még egyszer Betlehem,
Bár elborítja még véres árnyék,
Törtet előre a kietlenen.

Karácsony jön. A csordapásztorokba'
Az élet vére újra felbuzog;
De vész üvölt a szittyá sátorokba,
Ugarba fagytak mind a himuszok.
Áimatlan virraszt a magyar Karácsony,
Ne engedd sirni e szent éjjelen,
Hadd lépjen át a bánatocéjlen,
S térjen be hozzád, áldott Betlehem.

Feje bekötve, még csorog a vére,
A bomba legszebb álmát tépte szét.
Tedd Jézus, kis kezéd sebére,
Áldd meg mankóját, béna két kezét.
Akar még élni s járogatni Hozzád,
Királyok ugy se járnak már oda.
Gyujts neki is szép fényes Karácsonyfát,
Legyen viskója tündérpalota.

KERSÉK JÁNOS.

Naszarajdin hodzsából*) kádi**) lett.

Népese a primorjei***) bosnyák dalmát nép
irodalmából, fordította eredetiből: Horváth Antal
áll. tanítóképző-intézeti nyugalmazott igazgató.

Naszarajdin hodzsának, akiről annyit be-
szél a világ, semmije sem volt csak a fele-
sége és egy tehene. A felesége éjjel-nappal
szorgalmasan dolgozott, hol a ház körül, a
kertben, hol a mezőn másoknak napszámán,
csak hogy magának és az urának valamelyes
élelmet szerezzen, mert az ura olyan lustál-
kodó mihaszna volt, amilyen talán nincs is a
világon, ezért egyre szidta és korholta őt a
felesége s egyszer oda mondta neki, hogy ő
bizony többet nem dolgozza agyon magát!

Egy este a felesége szemrehányólag így
szólt hozzá: „Hát te! voltaképen miért nem
dolgozol mint a többi ember?! Hanem egyre
csak lustálkodol! mi lenne belőled, ha én már
nem bírnék dolgozni?! Ezt jól odamondva
neki, kiment a ház körül foglalkozni s még
egyszer visszaszólt neki: *miért is nem akarsz
te lusta ember foglalatokodni?!* (promácsset
se) erre kiment a szobából és nem tért vissza
csak késő sötét este. Mialatt az asszony kint
dolgozott, a hodzsza előkeresett egy lepe-
dőt, azon egy lyukon vágott ki, felakasztotta
a szobában és elkezdett rajta át bujkálni,
(promácsset se) mert rosszul értette a feleségét,
aki azt mondta, hogy foglalatokodni (promá-
csset sze és nem promácsset sze = bujkálni.)
Mikor hallotta, hogy a felesége be készül
jönni a szobába eszeveszetten bujkált a lepe-
dőlön vágott lyukon egyik oldalról a másikra!
„Hát te ember mi az ördögöt csinálsz itt?!“
kérdezte tőle. „Hát a mit te mondtál, hogy a
lyukon át bujkálok!“

Az asszony, mikor már annyira kimerült
a sok dologban, elkezdett egyet-mást a szegé-
nyiségükből eladogatni, hogy éhen ne hal-
janak meg. Mikor már minden lehetőt eladott,
elhatározta, hogy azt az egyetlen tehenüket is

*) hodzsza — zsellér.

**) kádi — falusi bíró.

***) primorje — tengermenték az Adriai tenger
mellett Dalmáciától Északra.

Jegyzet. Ezt a primorjei bosnyák-dalmát nép-
mesét az egykor rosszhírű *Strossmeyer*, djakovári
püspök bőkezűségéből alapított és a nagy *Horvát-
ország* fellátásának lehetőségéről álmodó akadémiai
hallgatók internatásában létesült horvát irodalmi-
kör egyik évkönyvéből vettem; (címe: „Bosnászké
nőradné privédké“ - Bosnyák nemzeti elbeszélések.)

Vannak bizonyára Léván is többen, akik em-
lékeznek azokra az újság-cikleményekre, melyek
szelvényben-hosszabban leleplezték azt a *kinos jelenetet*,
mikor néhai F. József egy Zágráb vidéki hadgya-
korlat alkalmával, mikor a kath. klérust a zágrábi
érsek vezetésével audencián fogadta, az érsekhez
intézett nyájvas pár szó után a mellette álló *Stross-
meyer* püspök elő lépett, szokása szerint összecsapta
a bokáit katonásan és a mélyen meghajló *Stross-
meyer* homlokára mutatva a kezét tagadó mozdul-
lattal ide oda lengetve; ezen néma jellel akarva
kifejezni, hogy azt hiszi, hogy a püspök agyában
nincsen minden egészen rendben . . . (A kiegyezést
mindig féltő uralkodó állandó, merev ellenállásban.)
Tisza Kálmán miniszterelnök, aki az *audencián* a
szokásos bemutató kormányképviselő volt, ezt a
kinos jelenetet a „*Szabadelvű Klub*“-ban bizonyos
cinicus elégtétellel mesélte a kártya-pártmereinek,
de a mindig kibicelő újságírók siettek még azon
éjjel a lapjaikban leadni.

A primorjei népről pedig *Mándics István* horvát
neuzinai (Torontál vm.) r. kath. plébánostól tudtam
meg igen érdekes történeteket, mikor Geza öcsém-
mel, aki ott r. k. kántor-tanító volt, látogatásban
pár napig 1888. Szeptemberben nálam voltam. Erke-
zésem után másnap éppen Vasárnag levén, elmen-
tem a Nagymisére, s egyszerre csak hallom, hogy a
plébános szép, bangján így szól: „*Szaváld Bogu u
Nebeszim!*“ (*Gloria in Exelsis Deo*“) helyett) s ez-
után végig mindent a glagolikus nyelvű *Mise-*
könyvből horvátul mondta. Ebédre nála voltunk
hivatalosak az öcsémmel s ekkor a feketé mellett
elbeszélgetve szivar-szónál elmondta ennek a horvát
nyelvű misézésnek az érdekes történetét, a mit
Oguliban, mint tábori lelkes hallott s azt ott
maga is utána tette az ottani papságnak.

Mikor V. Kelemen Pápa Egyiptomból elhozott
Luxor mellől egy obeliszket, azt előbb *Borghese*
bíborosnak remek „*Villa Borghese*“ parkja mellé a
„*Porta del Popolo*“ mellé állíttatta. (E mellett a
kapu mellett „főztek olajban“ — a legenda szerint
— Sz. János ap. evangélistát; a helyen most egy
csinos kis templom van: „*Sultania Popola*“), annak
emlékére, hogy János sértetlen maradt! Mikor
azonban a Szt. Péter bazilika előtt az a remek tér-
teljes márvány-kövezeté elkészült, a Pápa az obe-

eladja, de Naszarajdin nem engedte, hanem
így szólt hozzá: *Majd én leülök és össze-
hívom a szomszédainkat egy bőséges reggelire
és megesszük az egészét; s így szólt a fele-
ségéhez: „Ezek majd minket is meg fognak
vendégelni bőségesen!“* Erre csakugyan meg-
hívott mindenkit, akit csak előtalált, még a
falú cigányait is! Mikor ez a sok vendég
együtt volt Naszarajdin behozta az egész sült
tehenet s az a sok nép, mint ezt a mi népünk
szokta tenni, megette az egész tehenet, haza-
menet pedig jól nevettek a hodzsza boldogsá-
gát, amit most csinált! Midőn este lett, azt
remélte Naszarajdin, hogy majd valamelyik
szomszédjuk meghívja őket vacsorára, de ala-
posan csalódott, mert senki sem gondolt rájuk.
Ekkor meg azt gondolta, hogy legalább más-
nap reggelire hívják meg őket, de megint nem
törődött velük senki sem! Így mult a másod-
dik és harmadik nap is s ő csak hiába várt,
mert sehol senki sem jött. Erre fogta a tehén
bőrét, a mit eladni szándékozott, magára teri-
tette a szőrös felével befelé és egy patakhoz
ment, ahol a víz mellé lefeküdt. Mialatt így
ott feküdt, keselyűk kővályogtak felette, a mi-
kor ezekből a dögmadarakból az egyik rá
lecsapott s elkezdte a bőrt tepegetni, Nasza-
rajdin, mikor ezt észrevette, lassan kinyújtotta
a karját és megragadta a keselyű lábát és
megfogta és ezt ettek meg.

Ezután a hodzsza elutazott hazulról, hogy
másult próbáljon szerencsét! Sok-sok ideig
utazva, végül elért egy városba és már sötét
volt, miért is betért egy házba és éjjeli szá-
llást kért; bekopogtatva az ajtón egy asszony
jött ki, de kérésére azt felelte, hogy nem fo-
gadhatja be, mert az ura nincs itthon, messze
elutazott. Mikor Naszarajdin ezt hallotta el-
osont az ajtótlól és az udvar egy eldugott
sarkában húzódott meg. Kis várta egy ma-
gas termetű férfi jött az asszonyhoz s mihelyt
az ajtót betette maga után, Naszarajdin hamar
oda szaladt az ajtóhoz és egy kis repedésen
át, a mely az ajtón támadt, elkezdett hallga-
tozni s a beszédekiből megtudta, hogy ez a
férfi nem férje az asszonynak. Hallotta, hogy
bent a férjéről beszélgetnek, aki messze utra

liszket régi helyéről a *Szt Péter térre* hoztatta s
most is ott van mint a díszes mozaik-kövekből ki-
rakott *napóra mutatója*. Léván is vannak többen,
akik Jónás most alsógyőrödi plébános, akkor levai
kaplán vezetése mellett Romába zárandokoltak s
órájukat ennek a napórának mutatóshoz igazították,
mert a *Vatikán* órái mind ezután igazodnak. Bámu-
latos, hogy ezt a Nap-órát milyen hájszál-pontosan
állították be a Délközre, úgy, hogy a csillagvizsgá-
lók kronometere nem mutatja pontosabban a helyi
időt. A súlyos monolith töresétől tartva a fahenge-
reket és rudakat is mellőzték a szállításhoz és 40
ostiai pápai matróz kettenként szemben vittek az
Obeliszket. Ki volt adva a parancs, hogy nem sza-
bad beszélni utközben, nehogy a figyelem elvonas-
sék az Obeliszről. Halálbűntetést szabott a Pápa a
tilalom megszegőjére! Egyszer csak az egyik matróz
felkiáltott „*Fuoco!*“ (Tűz!) mert a dörzsöléstől a
kötél tüzet fogott. Erre való számítással vizet vitt
a legénység magával s így hamarosan eloltották a
tüzet s az obeliszket a mostani helyére hozták. A Pápa
a primorjei Závogydi matrózt nem büntette
meg, hanem gazdagon megajándékozta és a szülő-
faluját azzal tüztette ki, hogy evinkint a Brazza
kis folyó melletti fizesből hozzák nemzeti viselet-
ben a závogydi polgárok a Virágvasárnap barkát
Romába a Szt. Péter templomába megszentelésre.
Mándics plébános azt is elmondta, hogy Mária Te-
rezia négy horvátországi családnek Torontál Ter-
mezében azon a vidéken, ahol a török a temesvári
meghívást várostom után összefogta a magyar lakó-
sokat és rabságba Konstantinápolyba hurcolta,
40,000 hold kopár földet adott jutalmul; hogy mint
határőrök éveken át bátran védtek meg Horvát-
ország határát a Szávánál. A négy család neve:
Mándics, Pletikoszity, Koztits és Nikolits. A 40,000
hold földön nemet, bevándorlott szerbek és románok
helyezkedtek le ma mintegy tizenegy községben fel
egész Horvát-Neuzinát és Csenéig. A négy család
lassan tönkre ment és akkor csak Pletikoszity horvát
neuzinai kisbirtokosnak, aki azon ott létezőben
postamester is volt, maradt mintegy 500 hold;
Mándicsnak 300 hold körül, amelyet bátyja a
plébánosnak akkor nagy-kiindai aljárásbíró kezelte.

Az a kinos jelenet Zágrábnak nem Vicsoly
Gusztáv, pecsi iskolatársam, tolnakerületi képviselő
mondta el, aki Tisza Kálmán egyik tarokk-párt-
nere volt.

Strossmeyer — a bécsi udvarhölgyek dődel-
gett kegyence, mint egykori udvari kaplán — azután
a csúfos kudarc és arculcsapás után visszahúzódott
kärliczi kastélyá és haláláig . . . . duzzogott;
nyilvánosan többet soha sem szerepelt!

utazott. Erre vacsorához ültek; az asszony egy nagy kakast sütött meg, sütött hozzá pogácsát és egy kabak pálinkát tett fel az asztalra. Mielőtt azonban a vacsorához fogtak volna, az udvarba lépett egy ismeretlen férfi: Naszarajdin hamar ki! a konyha mellett levő felszer alá húzódott; a férfi kopogott az ajtón és hangosan beszólt, hogy nyissák ki az ajtót! Amikor ezt a felesége — mert ez a valaki volt az igaz férj — hallotta őt, megismerte az ura hangját s annak a férfinak oda szólt, hogy hamar szaladjon fel a padlásra a kamrán át, bujjék el a hambárban.*) Ő meg hamarosan betette a pogácsát a kemencébe, a kabak pálinkát és a sült kakast az étel-szekrénybe s erre szinte repült! hogy az ajtót kinyissa; az asszony nagyon elcsodálkozott, hogy az ura olyan hamar jött meg a messze utról és kezét összecsapva beeresztette a férjét a konyhába.

Naszarajdin most remélte, hogy a férj majd csak ad neki éjjeli szállást, bekopogtatott az ajtón s azon csakhamar kinézett a gazda s mikor hallotta, hogy a hodzsa szállást kér, elgondolta, hogy milyen jól esett neki, mikor messze utjában valaki befogadta éjjelre, megessét a szíve az ismeretlen utason, aki azt mondta neki, hogy nagyon távoli faluból indult a világba s bebocsátotta a konyhába. Egyről-másról elbeszélgetve, a gazda végül megkérdezte a feleségét, hogy van-e? valami ennyivaló a vacsorára! az asszony pedig durcásan azt felelte, hogy nincsen semmi; de az ember nem hagyta magát ezzel a felelettel elutasítani és most már követelte a vacsorát. Az asszony kellenül kiment a konyhába és kis idő múlva behozott valami savanyu levest, (a szerbek és horvátok kedvence étele: a kiszela csörba, a fordító megjegyzése) amit talán egy hete kotyvasztott össze. Ezt a szegényes, sovány vacsorát kapta a két férfi és azért alaposan hozzáláttak, mert mindketten éhesek voltak; az asszony pedig mérgesen be ment a szobába aludni. Vacsora közben a házigazda megpillantotta, hogy a hodzsa valami csomagot rejtget a szürében a hóna alatt. Mikor már megvacsoráltak kérni Naszarajdintól a gazda: „*Hát te! mit tartogatsz a hónod alatt?!*” Ez az én jósló igazmondóm,“ felelte a hodzsa. „*Lehet, hogy neked is jóslóhat valamit jót!*” Nahát: akkor lássuk, hogy tud-e nekem is valami jót vagy rosszat jóvendőlni.“ Ekkor Naszarajdin az öklével rácsapott rejtgetett kakasa fejére, mire a kakas elkezdett kukorékolni és utójára az ütéstől hápogni; Naszarajdin lehajította fülét a csomagra, hogy meghallja, mit jósló a kakas, kis vártatra örömmel kiáltotta: „*Barátom! nagyon jót jóslott!*”

— „*No! mi az barátom!*” kérde a házigazda felvilodva.

Naszarajdin erre azt mondta, hogy a jóvendőljő kitalálta, hogy az ételszekrényben van egy kabak pálinka és egy sült kakas. Mikor ezt a házigazda meghallotta, felugrott az asztal mellől, odament az ételszekrényhez, felnyitotta és valóban ott volt a megjósolt étel, amint azt a kakas jóvendőlte s mindazt az asztalra tette; ekkor Naszarajdin újra megszólalt: „*Hadd látom tudsz-e? még valamit jósolni!*” és mit nem tesz! a hodzsa, megint fejbe üti a szegény kakast; a kakas nyekkent egyet az ütéstől, a hodzsa megint lehajított fejével hallgatgatózott s örömmel felkiáltott: jó van, barátom! „*ott a kemencében van a pogácsa.*” A házigazda erre felugrott, oda sietett a kemencéhez s csakugyan ott volt a megjósolt pogácsa.

Imigy pompás vacsorát kerestek össze és jól bevacsoráztak! Mielőtt azonban aludni mentek volna, így szólt újból a házigazda: „*Jósolj!* még egyet a te kakasod s aztán megynék aludni.“ Jó van! felelt Naszarajdin s megint fejbe köllörtotta a kakasát s ismét hallgatgatózott egy ideig s aztán felkiáltott: „*Sohsem! jóslót ennél jobbat! soh' sem!*” de bal-tát ide, bal-tát neked és nekem és menjünk s üssük agyon s amit nála találunk megosztjuk, mert a bizonyos férfi, aki a feleségénél volt, mikor te vártalunk haza jöttél, ott gubbaszkodik a hambárban.“ A férfi próbált védekezni, de a két elszánt, jól bepálinkázott ember a bal-táikkal feldarabolták s nála a legnagyobb örömeikre 200 aranyat találtak, mire

szépen, barátságosan megfelelték az aranyat. Mikor visszatértek a házba a megcsalt és felszarvált férj az ágyban rettegve kuporgó feleségét féltékeny dühében egy csapással agyonverte s ezután még előkereste a kabakot s jól felöntötte a garatra s szinte részeg fövel... ment aludni.

Másnap, mikor Naszarajdin elmenni készült, a házigazda megkérte, hogy adja el neki a jósló kakasát, de ezt a hodzsa semmi arany sem adta és így szólt: Még az életedért sem adnám, mert én belőle élek. Hosszas alkudozás és luza-vona után végre így szólt a házigazda: „*Nahát! akkor oda adom a 100 aranyat érte s ezzel azután megmarad közöttünk a barátság!*” „*De jó ember!*” — felelt a hodzsa — ezért sem adhatom, mert láttam az este, hogy ha ő nincs, bizony! nem vacsoráztunk volna olyan jól! hogyan!? adhatnám őt neked, mikor már magad is belátod, hogy nélküle nem tudok élni!“

Sok-sok rábeszélés, kérés, sőt fenyegetés után, ami a gyáva hodzsára leginkább hatott, látva, hogy milyen hidegvérrel őt embert s még a feleségét is! átvette a 100 aranyat s titkos kánajul örvendve átadta a kakasát, amelynek jóstehetése a hodzsa furtangos eszének ügyes csalása volt, hogy a házigazdáját becsapja.

Elbucszott a hozzá szíves és e kakasnak örvendő házigazdától; a legközelebbi városba ment s ott vett egy kocsi és négy lovat, aranykulpos szép löszerszámot és magának egy szép új öltözetet s így neki vágott a világot fővárosába, ahol a gazdag Muhamed bég és harambasa lakott; a bég éppen az udvarán sétált a lányával, mikor a Naszarajdin a négyesével berobogott s leugorva kocsijáról, mélyen meghajolva ezzel a Primorjében szokásos köszöntéssel üdvözölte a bégét: „*Adjon Isten, ami nincs!*” a bég ugyancsak ezzel a szokásos köszöntéssel viszonzotta a jó kívánást: „*Köszönöm — ismeretlen idegen — és ne vegye el, ami van!*” A neki bátorodott Naszarajdin, aki a törökök szokásait jól ismerte, hiszen! közöttük született és élt, magát *Liska* kmetjének mutatva be, szállást kért a bégtől magának és kocsisának és a lovainak ellátást.

A bég látva ezt a diszesen öltözött és így vagyonosnak látszó vendégét, szívesen fogadta be házába és megvendégelte. Naszarajdin szívesen vette a vendéglátást s kivált megtetszett neki a bég szépségese lánya, aki viszont a hodzsán felejtette fekete, ragyogó, csillogó, sokat ígérő szemeit a diszes és még mindig csinos és fiatal hodzsán.

Másnap a bég megmutatta a belsőségét és elvezette egy váromhoz hasonló épített házhoz, ahol mindenféle primorjei vadállat volt beketrevezve. Naszarajdin látva ezt a sok állatot, egy furtangos ötlete támadt és így szólt a béghez: „*Szent Muhamed bég! van nekem egy kocsisom, aki előbb pásztor volt, mielőtt kocsisomnak beveződtem; és képes ezeket a vadállatokat a szabadban is őrizni és időben visszatérlni; ide hívom a Jozipot és beszélj vele, mert ő most restelli, hogy pásztor volt, a diszes kocsis ruhában és kivált a négy ló tesz neki nagyon. Hogyha vonakodik fenyeget meg, hogyha nem áll be pásztornak a bestiók mellé, leütteted a fejét.*”

Igy is volt és Jozip erre a szelid nyomásra beállt a béghez pásztornak. Jozip erre kieresztette a medvéket és magában szidta a hodzsát, hogy őt ilyen bolondos pásztorokra ajánlotta. Mikor a medvéket kieresztette, azok mint igaz medvék, azonnal neki iramodtak a közeli erdőbe. Jozipot a hideg verejték verte ki, látva azt, hogy a medvék megszöktek és kétségbeesetten szaladt utánuk siránkozva, hogy hogyan? fogja ő most azokat visszatérlni, pedig a szegődésnél a bég kikötötte, hogy a fejét ütteti le, ha nem fogja az állatait visszahozni. Mikor kiért az erdőbe, ott áll egy levágott fa tuskóján egy igen-igen öreg ember s megkérdezte tőle, hogy miért? sir! Jozip elmondta a történetét a sirásának, mire az öreg ember így szólt hozzá: „*Sohase! bússulj és ne! sirj! elmegyek a bég udvarába felkeresem a gazdádat és elmondom neki a titkos varázsigét, hogy hogyan? lehet a medvéket az erdőből hazacsalni!*” Így is történt! Naszarajdin, aki látta, hogy a bég, aki a vadállatainak nagy kedvelője volt, már nyugtalan-

codni kezd, mert már esteledni kezdett s ismét egy furtangos módot talált ki, hogy a bég leányát megkapja. Felkereste a bégét a kertben, ahol a lányával sétált és így szólt hozzá: „*Nagyszakádu szent bég! a vilájet mindehátó harambasája! én tudok egy módot, hogyan? lehet a medvéket visszacsalni ha a lányodat oda adod nekem feleségül!*” A bég nem idegenkedett ettől a kérdéstől, de odaszólt a lányához, hogy neki volna-e? kedve Naszarajdinhoz menni. A lány sietve felelt, hogy igen! de ennek hármas feltétele van! Először vissza kell csalni a medvéket, ugyanugy a farkasokat s végül a galambjait is! A hodzsa vállalkozott erre a lehetetlennek látszó szerepre, mert szentül hitt egy öreg apó szavában. Ekkor hirtelen előtűnt termett Jozip és siránkozva és javszékelve passzolta, hogy a medvék az erdőben szétszaladtak és nem képes őket még látni sem, nemhogy visszatérjen; s most itt! a szegény feje! üttesse le! A hodzsa erre félre hívta Jozipot s átadott neki egy csengetyűt, amit az öreg apótól kapott s megugta neki, hogy erre a harangszóra a medvék eszeveszetteen sietnek a ketrécükbe. Ekkor a béghez fordult és megnyugtatta őt, hogy ne! aggdódjék a medvék után, mert Jozipnak megmondta a titkos módot, hogy miképpen csálja elő az erdőből a medvéket. Ugy is lett! A mi alatt a hodzsa a szépséges *Lórnák* udvarolt, egyszerre csak a medvék szinte repülve bujtak be a ketrécükbe. Akkor az ismeretlen öreg apó egy pásztoripót adott a hodzsának és így szólt: „*Ha a galambokat kieresztik s azok berepülnek az erdőbe, fújj be a sípba és az összes galambok visszarepülnek a dúcukra!*” Naszarajdin úgy tett, amint az öreg neki tanácsolta s az erdőből a galambok nagy csapata sietve szállt a dúcra. Ezt is csodálattal látta a beglerbég és most így szólt a lányához: „*Édes lányom! keress elő egy kosarat és tégy bele három aranyzsinű almát, aki elviszi a három almát az lesz a kezéd! aki elsőnek veszi ki az almákat a kosárból. Erre sokan jelentkeztek a kosár elé, mert nem tréfa elvenni feleségül a harambasa szépségese leányát!*”

Naszarajdin újból felkereste az öregét az erdei remete-kunyhójában s elmondta az újabb feltételt, mert hogyan?! lehet egy sűrű vázonnal letakart kosárból eltalálni, hogy mi van benne?! Erre az apó így szólt hozzá: „*Itt van egy szilaj paripa, ha ráülj, ne zavarod futásra, de ha közel julsz a kosárhoz, rántsd meg a zablat s csapj rá az ostorral a ló erre neki iramodva szinte repülve elsőnek fog a kosár elé futni, te pedig kapd ki egy ugrással az egyik almát és sietve nyargalj vissza hozzá!*” Ezt a vakmerő lovaglást még kétszer megismételte a hodzsa és elvitte magával a három aranyzsinű almát. Mikor újból visszatért, a bég az udvaron a kosár körül egy mély gödröt ásatott és fallal bekerítette, hogy be ne mehessen most a kosárért is senki sem! Naszarajdin erre visszalovagolt az öreg apóhoz, aki szép, aranyos, az óvenél sokkal diszesebb ruhát adott rá és a lovat; s bele fújt a pásztorcipba, mire a galambok felszálltak a dúcukról, felkapták csőrükkel a hodzsát és átrepültek a magas falon és Naszarajdin felkapta a kosarat, betette a három aranyzsinű almát s a galambok leszálltak vele a szép lány elé. A bég erre odadta ennek a varázsló gazdag idegennek a lányát. A többi lányzó pedig, irigykedve nézett a hodzsára, aki közöttük olyan szerencsés volt, hogy a lány kezét elnyerte. A hodzsa pedig mosolyogva szólt nekik: „*Aki másnak vermet ás, maga esik bele.*”

Ez a története hodzsa második szerencsés házasságának és a sokat zaklatott, kalandos eddigi életének!

Naszarajdin erre bucsút vett most már apóstól és boldogan tért vissza szép feleségével a falujába. Mikor a falubeliek meglátták a négy lovas hintót berobogni a faluba, ámulva-bámulva látták a hintóban a szegény és lusta hodzsát és mellette egy szép asszonyt.

Naszarajdin pedig behajtatott a szegényes házába és neki látott, hogy a házat gazdagsághoz mérten átalakítsa.

A török lakosság ezután egyszer vadászni ment az erdőbe farkas és medve lesre; a falu kádija is velök volt. Egyszerre csak előtört egy bőszi medve, amelyet a hajtók neki

*) Magtár.

vadítottak s egyenesen a kádi állásának tört. A kádi rosszul szurt a hándzsárjával s a medve szétépte.

A törökök a hajtás befejeztével rémülve látták a kádijukat kegyetlenül szétmarcangolva s felkapva a tetemet egy kétkerekű taligára, hazatértek a faluba.

Most nagy sor volt az új kádi megválasztásában, mert széthúzó volt a vélemény köztük; végre is abban állapodtak meg, hogy a falu furfangos cigányát teszik meg kádinak. De vezették, mert a more ugyancsak elbizakodva a bíróságában, elkezdte sorban felakasztatni a régi ellenségeit, kivált a falu bégjeit és spahijait. Végül megparancsolta a hajduknak, (a vilájtában a nemzeti katonáknak) hogy hozzák elé a falu összes okos és nagy szakálu férfiai. A törökök erre megrémültek és elmentek Naszarajdinhoz, hogy mentse meg a falut ettől a kegyetlen cigánytól!

„Soh' se féljete! majd eligazítom ala posan ennek a morénak a dolgát!” Erre megvesztegetett néhány hajdukat és magamellé vette őket s egyenesen a községházához sielt, ahol a cigány éppen törvényt ült egy elhurcolt spahi felett. A hodzsa és a fegyveres kísérete berontott a konákba. Mikor a cigány őket meglátta, rosszat sejtve, megrémülve egész négy lépést ugrott hátrafelé és a szokásos cigány módon — nálunk is így szokták — így szól Naszarajdinak: *„Csökölom a kezeit lábat c nagysgos hodza urasignak! ne bánt son engem!”* „*Jok! jok! nem sokat kiabálunk, mint le more!*” szól Naszarajdin *„hanem nyom-ban végzünk veled gazember!”* s erre kirántotta hándzsárját a ruhája alól és akkorát vágott a cigány nagy kucsma fejére, hogy az menten ketté vált; s így a falu lakói megsza-badultak a rettegett cigány-káditól.

Igy lett a szegény hodzsából gazdag ember és a falu kádija! A konákói távozóban az új kádi ezzel bucsuzott el a kegyetlen cigánytól:

Aki másnak vermet ás! maga esik bele!

A régi Léva Kossuth Lajos lobogója alatt.

Irtta: Koperniczky Kornél.

A budapesti Kossuth szobor leleplezésével és Hegedüs Loránt Kossuth-dramájával a már csak pislákoló Kossuth-kultusz újabb lángra lobbant, melynek melege rászállott a magyar szívekre. Sápadtbőrűek és feketék egyaránt hódolnak a népszabadság fárosának. Európa kulturápei s Afrika feketéi koszorúkat helyeznek Kossuth lábai elé.

Valamikor közelebb voltunk Kossuthhoz. Az én generációnk még a magasan lobogó Kossuth kultuszban nevelődött. Kossuth nevének és a 48-as évszámnak kejtése, mint valami csodálatos forró varázsige: a mi gyermeki arcunkat még pirosra festette.

Nem csoda! Hiszen annak a mítoszai kornak, melynek Kossuth Lajos volt a láng-
lelke: élő alakjai, szereplői, még ekkor itt jártak közöttünk. Az öregek Léván vasárnap délutánonként Kossuthról beszélgettek és a téli tollfosztókákban a nagysallói csatáról meséltek a fiataloknak, meg a hideg, szurós szemű fővezérről: Görgeyről, aki a lévai vár ormáról nézte végig a nagysallói csatát s akinek abban az időben még „áruló” volt az epithetonja, csupán egypár realisabb szemű fiatalabb merte halk hangon igazolni Görgeyt Világos miatt, de ezeket az öregek csakhamar elintézték.

Kossuth arcképe ebben az időben még a lévai lakások főhelyén foglalt helyet. De amint távolodtunk 48-tól, a Kossuth arcképek, a Kossuth Lajos imája a kápolnai csatáron . . . című olajnyomatok lassan, lassan húzódtak kifelé onnan. Egyszer csak kikerültek a lévai szülőhegyekre, a hajlékokba, ahol Kossuth vitézei és az aradi 13 hős tábornok utolsó harcát vivja az enyészettel, a pincebeli nedves falakkal.

Kossuth neve Léván mindég szent volt és a lévai ifjak hajdan otthagyták még öreg tanáraikat is a lévai gimnáziumban, amely már akkor pár évtizedes intézet volt s felesküdtek Kossuth lobogója alá.

Az első volt Rác Lipót, a 22 éves lévai ügyvéd, akit 1848-ban választott meg Léva városi számvevőnek és telebírónak. Amidőn a Garam völgyéből elindult országos hódító útjára a hallhatatlan Kossuth-nóta, 1848. jun. 18-án Léva város közönsége négyülleszt tartott, amelyen Rudnyánszky Flóris barsi alispán tüzes szellemű levele felolvastatván, előlépett Rác Lipót és lángborult arccal kezdett szónokolni:

— Uraim, a haza veszedelemben van; nem én mondom, hanem az egész ország, az egész nemzet felkiált fájdalomban; ki az, aki ilyenkor otthon maradhatna? tétlenül nem maradhatunk! Kossuth Lajos azt üzenté, hogy nincs elég regimentje, ha még egyszer azt üzeni, mindnyájunknak el kell menni! — Megköszönöm a bizodalmat, mellyel engem megválasztottak tisztviselőjüknék (Nem egész egy hónap előtt.), leteszem hivatalomat, kardot kötök s karddall, vérel fogom védelmezni hazámat — s ha vissza nem térnék — emlékeztetek meg rólam. Eljen a haza! kiáltotta befejezésül, melyet zugva szászorosított meg a meghatódt, könnybe borult szemű tömeg.

Ezzel a lelkes jelenettel indult meg a honvéd toborozás Léva piacán Kossuth lobogója alá. 118 honvédet küldött a kis Léva a szabadság harcba. Legnagyobb részük iparos volt s a legfiatalabbak 17 évesek voltak. (Mácsi Lukács adatai alapján.)

Lévának 4817 lakosát 1848. június 28-án ismét „polgári közgyűlésre” hívták össze. Felolvasták Mészáros Lázár hadügyminiszter rendeletét a nemzetország megalakítására vonatkozóan. A lelkesedés olyan óriási volt, hogy másnap reggel nyolc órakor Gyürky László plebánus (Az első plebánus, akiről Léván utcát neveztek el.) a piacon lefolyt szent mise alkalmával felszentelte a nemzetőri lobogót s nyomban 435 lévai polgár esküdött alája „a haza, király és az alkotmány” hűségére.

Lévának ezt a határtalan lelkesedését a szabadságharc elbukása után a „bécsi kormány” nem felejtette el, sőt kreaturái által meg is bosszultatta, még pedig úgy, hogy Bars-megye törvényszékét Besztercebányán, Zólyom-megyében szerveztette meg. De megbüntette Barsmegyét is, a nemzeti reform mozgalmakban való bátor szerepléséért, azzal, hogy megnyírta a megye területét. Az oszlányi járást kiszakította belőle és Nyitra megyéhez csatolta, melyet csak az új megebeosztáskor kapott vissza.

A mi ifjkorunkban a 48-as nagyidőknek még meg volt a személyes hatása is, nem csupán a nyomtatott betűn, hanem a kor eleven szereplőin keresztül. A legendás idők emberei, a hős lévai „ifjak” még itt éltek közöttünk. Minden év március tizenötödikéjén előkeresték a molyrágta kávébarna régi atillát és abba öltöztek fel a nemzeti ünnepe tiszteletére és este, ámbár fáradtan, de feljöttek velünk a tetetőbe a fátylós menettel a szata tömeg sírhöz, amelyben a nagysallói csata hősei pihenik ki harci fáradalmaikat.

Lassan-lassan azután ők is ellépkedtek sorban egymás után a földi terekről, föl a másvilági örökös táborba, az öreg Uristen elé rapportra. De ithagyták nekünk a gigászi idők szívdbogató fájdalmasan szép emlékét nemzeti örökségképpen, itt hagyták Kossuth Lajos fenséges, általános emberi eszméinek örökét; itt hagyták a lévai tetetőben a 48-as hősök sírja fölött a szomorú gránit obeliszket, ahová mindenszentek estéjén megnehezedett szívvel zarándokolt a magyar kegyelet és könyves szemmel mered a fakult aranyozásu sokroka, melyekből a költő gúszosan komor hangja zengi a világnak egy sokat szenvedett nemzet hősi tragédiáját:

„Csatájuk a védelmezett népjog csatája volt, melyet szent eskü, szent kötés ellen zsarnok tiport.”

Ebből a szívzorogató magyar fájdalomból pedig most baj lesz! A sulyos szívekben kicsordult a bánat. November eséjén az obeliszk előtt kilobbant a magyar Himnusz ártatlan imádságos hangja. A tömegben elkezdtek énekelni, új tömeg érkezett s újból felzengett az ének, majd friss tömeg ismét énekel s most készlőben van Szlovenszok legnagyobb Himnusz póre. A vizsgálat folyik.

Miért nem tud ma az ember remélni?

A háború és az azt követő nehéz idők iszonyu megpróbáltatások, szenvedések, gazdasági és erkölcsi krízisek keresztüzébe állították a mai kor emberét. A mindennapi be-tető falatér egymással kiméltelen harcot vívó emberek, mintha megfedlekétek volna a jőzőn belátásról, a mértékletességről, a tisztességről, a türelemről és az erkölcs tisztultabb, emberhez méltóbb fogalmáról. Ezt bizonyítja az a sok bűn, melyekről naponta lepten-nyomon hallunk, melyekkel naponta tele vannak az újságok. Ma már semmi sem szent a mai kor önző, törtető embere előtt. Polgári és erkölcsi tilalom korlátait a legegységűbb, a legnyugodtabb lelkiismerettel lépi át. Egyéni céljai elérése érdekében mindenre kapható. A mai kor embere mintha a jóléten kívül minden egyébről, múltjáról, jövőjéről megfedlekézt volna és csak a jelennek élne.

Lámpást kell gyújtanunk a mai kor ferde, sötét színezetű társadalmában, hogy megtaláljuk az igazi nemesszívű embert, aki csak a lelke tiszta érzéseire hallgat még akkor is, mikor cselekednie, tenne kell valamit. Milyen kevés az ilyen ember! A legtöbb embertársunkat ha erről, vagy arról egyenes, őszinte kérdéssel figyelmeztetjük, miért cselekszi ezt vagy azt, hiszen ezzel csak saját magának, családjának embertársainak árt, azt feleli: a megélhetés, a kenyér kényszeríti reá, pedig ez csak üres hazugság, hiú szemfényvesztés, balga képmutatás, mert a kenyér és az élet alatt egyikük egy jó ebédet, egy pohár pálinkát, jó dohányt, a másikat divatos ruhát, szép lakást, értékes vagyont érő ékszert vagy sok pénzt ért. Önkéntelenül feltör a kérdés keblünkben, miért hát mégis a nagy túlekedés, egymástiprás, miért szólnak másképp, mint ahogyan cselekszünk, miért van az, hogy ha megkapjuk mindazt, amit szánk, szemünk megkívánt, mégis nagy hirtelen belecsömörlünk mindenbe? Es miért van az, hogy ma ép azok dobják el maguktól az életet, akik így csömörlöttek meg bőségben, jólétben? Kétségbe-ejtő, ha vizsgáljuk a mai kor emberének szétzilált lelkiállagát. Egyebet sem látunk, egyébről sem hallunk csak gyilkosságról, öngyilkosságról, akasztásról, mérégpohárról stb. Miért, oh miért? — Mert nem akarunk tanulni atyáinktól, anyáinktól, akik a kárt szenvedtek, ha kedvüket vesztették, így tudtadk: Az Isten adta, az Isten elvette, áldott legyen szent neve érette! Mert elvesztettük legdrágább kincsünket, a hitünket. Hitetlenek lettünk és eltévessztettük a boldogság felé vezető utat. Főlényesen mosolygunk a jámbor hívőkön, lekcinsylejük azokat az együgyűeket, akik még ma is tudnak himni, mikor már gépekkel órák alatt átrepüljük a nagy tengereket, mikor gondolataink pillanatok alatt ezer kilométer távolságon is könnyen kicserélhetjük a rádió, mikor 50—60 emeletes felhőkarcolók hirdetik az emberi ész csodás alkotásait.

A mai kor embere elbizakodva tudásában, szerencséjében, hivalkodva kérdi, hát van még olyan bárgyú, aki hisz és aki hiszi, hogy van Isten?

És mégis van Isten! Kell lenni Istennek, mert az a lélek, melyik a testben munkálkodik, az nem lehet semmiből, nem lehet semmivé. Mert ez a lélek, ez a szellem az, melyik az emberi nemet, a társadalmat, a népeket, nemzeteket különbözőkké teszi és ez a lélek, ez a szellem csak isteni lehet, az istentől származhatik. Itt semmiféle okoskodás nem segít! Ha pedig a lélek, a szellem, Istenből jó, ugye nem nagyképuskódjunk a mi tudásunkkal, a mi csodás alkotásainkkal, mert minden földi világ egy porszem az Isten nagyságához, mindenhátóságához képest. Mert az Isten nagy, mindenhátó, örök, mindent tudó, igazságos Isten! Aki ezt nem hiszi, az sajnalatraméltó, mert ő a multból, a történelemből, a természetudományból csak azt nem ismeri el, csak azt nem tudja, ami a legfontosabb: a lényegét, a szellemet.

Mivel pedig ez: a hit az Istenben, hosszú évezredek tanulságaként maradt reánk, drága kincs nekünk, hívőknek a hit, szeretni, remélni megtanít, de világtörténelmi fejlődésünk legmegragadóbb mozzanata az anyagiság és szellemiség harca jelenünkben. Egy kikristályoso-

dási folyamata a hitetlenségnek a hittel. Ebben a küzdelemben nincs irgalom, nincs megállás, nincs megalkuvás: himni, vagy nem himni, színt kell vallani, embertestvérem!

Az emberek elvesztették hitüket és ezért nem tudnak remélni. Lassan megtagadnak minden közösséget a mult, amelyben ősei még himni tudtak és elfelejtik, hogy csak annak a népnek, nemzetnek van jövője, amelynek fia tanulni tudnak a mult dicső emlékeiből, követésre méltó példáiból. Csak ez ad erőt, hitet lelkiünknek egy szebb, boldogabb jövő elérésében. Hit nélkül fejvesztett juhok vagyunk és hiába is keressük hitetlenségünkkel a tisztultabb életcél, a nyugodt megelégedésen alapuló boldogságot sohasem fogjuk megtalálni. Előbb himnünk kell tudni s csak aztán lehetünk igazán boldogok.

A két Éva.

A szőke asszony a zongorához ült és fárdit lélekkel hajlott a fehér-fekete billentyű fölé. Finom, fehér újjainak fürgé futamára andalgó ritmus csendült ki a hűrokból.

„Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs...”
S a szőke asszony könnyes szemei előtt tovább vonultak a mult ködképei: a „magyar kettős”, a „toborzó” s az a kis műkedvelői darab, amit együtt játszottak az álmódó, csillogószemű barna fiuval.

Hova ment a barna fiú?
S mi lett a szőke lányból?
A szőke, germánarcú lányból szép szőke asszony lett.

Akkor meleg, novemberi este volt. Az égen csillagok ragyogtak s a táncteremből kihallatszott a muzsika, bent még mindlg ropák a táncot. Kint csend volt, csak a tarlótombú fák susogtak sejtelmesen. A fiú hallgatott. A lány a csillagokat nézte. Olyan együgyű és olyan csodás volt a perc. Most, hogy a szőke asszony visszaemlékezett erre, elmosolyodott.

A fiú csókot kért s ő csak a kezét nyújtotta. Félve, remegőn, de édes, titkos, büszke boldogsággal. A fiú az ajkát akarta. Lobbanó szeme csillogott, amíg szenvedélyes kitöréssel, lázas vonaglással könyörgött. S hiába. Éva hajthatatlan maradt.

— Pedig visszajöhetett volna! — mondták néma szemrehányással, oly sok idők multán is, a szőke asszony kék szemei. — Hol lehet? Hol járhat? Gondol-e még rám?

Ezalatt kint, a kis ház kapuja előtt, a téli ködben egy sötét árnyék állt meg. Nehéz téli kabátjának bundája a nyakába volt hajtva. Kereste a csengőt. Megnyomta, yárt. Kijött a szolga, odaadta a névjegyét és ő is, a szolga után ment.

— Ki az? — ébredt a valóságba az asszony, amint a névjegy után nyúlt.

Az arca elfehéült, a szívéhez kapott, hogy az ott bent valahogyan megnyugodjon. Aztán az arcába szótkott a vér. Hirtelen felgyújtotta a villanyt, belenézett a tükörbe, eligazított néhány csintalan hajfürtöt s az ajtó felé lépett és feltépte azt.

Sápadt, fehércsü férfi nézett a szemébe komolyan, mintha csak az élő Bánat megtestesült alakja lett volna. Úgy állt ott, mint ahogyan belépett. A kalapját a kezében tartotta, csak éppen a kabátjának a gallérját hajtotta vissza.

— Bálint maga az? — szölitotta őt a fiatal asszony. S reszketett, amint ezt a nevet eljött hangon kimondotta.

A férfi meogmozdult. Kalapját egyik borszékbe dobta, odalépett az asszony elé és megcsókolta a feléje nyújtott hófehér kezét.

— Nem lett volna szabad eljőnnöm? — kérdezte érzéktelen, hideg nyugalmmal.
De az asszony megérezte a szavak mögött rejlő izzó indulatot. Megremegett édes borzalommal s arra gondolt, hogy most egyedül van ismét ezzel a férfivel. A férje tudja a jó Isten, hogy hol van most, mikor jön haza? S addig? Ha itt találja őket együtt a férje és ha megtudja, hogy ki ez a férfi? Br... Fázott. Csaldái botrányt nem akart. — Emlék. Leánykori álma jött vissza egy percre. Elküldje hát? Nem...
A kis szobában, a párolgó tea mellett mosolygott az este.

— Tudja-e, hogy éppen magára gondoltam, Bálint? — csacsogott az asszony, kedvesen, a régi, meghitt hangján.

— Láss... — felelt a férfi és mintha csak a lelke mosolyogna, az arcán finoman barázdá görbült. — Láss, nem jó rám gondolnia. Az ördögöt is, ha a falra festik, azt szokták mondani, hogy megjelenik.

— Olyan rossznak hiszi magát?
— No nem. Az a kérdés, milyen szárdékből jön az elkárhozott lélek?
— És milyen szándékkal jött? — kíváncsiskodott Éva s nem rebbentek meg nyitva maradt nagy kék szemei.

— Milyen? Nem tudom. Úgy éreztem, hogy el kell jőnnöm. Meg kellett nyugodnom. Azt akartam tudni, hogy Évica, maga, szép, szőke asszony — a más asszonya — boldog-e?

Bálint, amint beszélni kezdett, mosolygott. Felmelegedett a lelke, férfias arcvonásai elesen rajzolódtak ki a lámpafényben. De aztán elkomolyodott s az arca merev szoborként meredt maga elé a csészébe. Az asszony egy kétszersültöt tört szét finom újjai között, de úgy, hogy az egyik darabja a szőnyegre repült. Bálint lehajolt és felemelte.

— Ezt nem lett volna szabad kérdezniem? — mondta a férfi.

Az asszony nem felelt mindjárt. Ingatta szép, feketefürtös fejét. Aztán kérdésre kérdéssel felelt:

— És maga boldog-e Bálint?
— Boldog? Az emberiség problémája ez. Mindenki boldog akar lenni. Mindenki keresi a boldogságot. Boldog vagyok-e? Vajon leszek-e? — beszélt Bálint hűvel s tovább folytatta:

— Én nem tudom, mi az, boldognak lenni! Csak sejttem. Láttam családi otthonokat: békét, harmóniát. Valahogyan a szeretet betöltötte azt a környezetet, ahol az asszony gyöngéd lelke, meghitt finomsága volt. Az otthon! Édes Istenem! De szép is lehet. Egy külön kis világ, egy meseország, egy sziget, ahova az ember menekülhet a világ s a rideg, kiméletlen mindennapi élet idegen keze elől. Otthon, melynek szentélye sérthetetlen. Jó, ha az embernek van ilyen vára, ahonnan könnyebben vivja a harcot az étellel. A család... apró örömeivel, de gyönyörű lehet.

Az asszony hallgatott s Bálint tovább fűzte gondolatfutamatát:

— A férfi önmagában csak fél. Kiegészítője az asszony. És viszont. A darabos, erős férfinek lelkileg szüksége van a nőre, aki az érzelme, inkább mint az erő és eleven lélek. A nő őrzi meg a férfi szívet, hogy ember legyen. A gyöngé nőnek kell az erős férfi, aki megvédi őt, aki felfogja önmagán a durva valóság sorscsapásait. A nő inspirálja a férfi akaratát s a férfi a nő szeretetét.

Megakadt egy pillanatra, de aztán tovább folytatta:

— Maga már, Édes, szőke asszony, célhoz ért — mosolygott Bálint és ránézett Évára. — Vajon ezt a boldogságot várta-e, nem tudom.

— A magam részéről ettől szabályt fogadtam el s az szerint igyekszem cselekedni.

— S mi az? — kérdezte Éva.
— Amit mond a szív és ész, vesd össze és tégy annak jószava szerint! — S ha jószavára akarok hallgatni...
— Meg kell nősülnie! — vágott szavába az asszony és szép, piros ajkába harapott. Mig kék szeme Bálint sötét szemét kereste.

Most igazi nő volt, minden gyöngéjével; elárulta magát. Bálint gyönyörködött benne. Az asszony szemében felillant a diadalmas győzelem. A keble hullámozott s az arca melegszínű lámpafényben is pirosabbnak látszott. Bálint hallgatott s nézte az asszonyt.

— Hütlén béka! — tört ki Éva hirtelen. A férfi mosolygott... A támadás hirtelen érte s ez tetszett neki. A nőt mindig logikátlan elemnek tekintette, aki nem tud következtetni, akinek fejében nincsen centrális góc, hanem minden, minden akarás szétbomlik az érzelmek szeszélyes változásai szerint. A nő, akinek színén másodpercek alatt viharzik át az érzelme s oly változó, mint az indukált áram. Ettől az asszonytól nem várta ezt. Mosolygott...

— Tényleg, igaz van. De csak részben. Ami pedig a hűtlenséget illeti... — megérsítette hangját és a szőke asszony piruló

arcába nézett. — Arról azt hiszem... kicsit... cseveghetnénk. Melyikünk kezdte előbb, Évike?

— Aztán, lássa... eljöttem, tudni akartam, hogy boldog-e, mielőtt én is boldog lennék?

— Látom, boldog. Asszony... — Tudja, hogy előttem szent a család. Én nem akarom meglopni boldogságát. — Az álmok ideje elmúlt s én is tovább megyek, mint valami bús lovag. És ködbe fülhat az álom, amit hoztam...
— És szertefoszlanak a dalok, melyeket énekel... — felelt az asszony. — Ismerem én is ezeket a szavakat. Miért mondja nekem a más gondolatát?

— Most olyan nagyon kifejezi az én gondolatomat és magam sem tudnám kifejezni jobban.

— Szép... Az álmok ideje, ne higye, még el nem múlt, egy lány életében ez nem epizód. Ami volt arra a lány visszaemlékezik amíg él, ha asszony is lett. — Maga, Bálint, tényleg tovább megy. Férfi. Teheti. Mint egy bús lovag. Legyen boldog. A dalok, tényleg szertefoszlanak... Még nem, de amint elmegy, szét fognak foszlani.

S beszélt, maga sem tudta, mit. A polgári iskoláról, tavaszról, nyárról... Őszi éjszakákról. Gárdonyi: Abel és Eszter című regényéről, hogy milyen szép. S hogy igaz van Bálintnak, ha ő is boldog akar lenni. Miért ne? Hiszen csak álom volt... ami volt. — Nem is volt.

Elnézett az edények felett. S Bálint is megnézte az óráját s látta, hogy ideje lejárt. A vonatindulás felőrája van még, amíg kimegy az állomásra és megveszi a jegyet. Reggrel Pesten lesz. Felállt.

— Megy? kérdezte az asszony és nem mondta, hogy még maradjon. Felállt ő is.

Bálint kabátjába bújt, fogta a kalapját. Még csak meg sem ölelte a szép szőke asszonyt. Akiről azt hitte, hogy boldog. Az ajtóban megállította az asszony egy szóra.

— Még csak annyit mondjon meg, hogy szép-e?

— Akit szeretünk, az szép nekünk, ha rút is! De a Kicsi tényleg szép. — Felelt komolyan Bálint.

— Szőke?
— Barna.
— Szeme?

— Meg nem lehet különböztetni a szemhagárt a szírványos kártyától!

— Látom, igazán szereti... — felelt az asszony és kezét nyújtotta mégegyszer Bálintnak. — Hát csak daloljon neki új dalokat! Igaz! Még mondjon meg valamit! A neve?
— Ami a magáé: Éva!

A férfi kilépett az ajtón. Az asszony utánna intett. Aztán becsukta az ajtót és siratta a leánykori álmát. Az álmódószemű, barna fiut. Bálint pedig ment s a lelke muzsikált. Az utcasarkon majdnem neki ütközött egy monoklis, elegáns, lakkcsizmás tisztbe, Elöntötte a harag.

— A szamar! Nem tud vigyázni? — dohogott magában.

Aztán megbánta, amit gondolt és visszafordult, hogy hátra nézzen. Ki is volt az tulajdonképen, akít ő okatlanul megsértett? A tiszt ott állt meg azon ajtó előtt, ahonnan ő kijött. Annál dacosabbn lett a lelke.

És arra a barna Évára gondolt, aki őt egyszerű, de jószágos, igaz szeretetével várja.

— Milyen szép, milyen gyönyörű is lesz újra magamhoz ölelni őt! De miért is jöttem ide? — tűnődött Bálint az úton, mig az állomásra ért.

És mikor a vonat vitte zakatolva menyasszonya felé, olyan iramban foszlottak szét a dalok, melyeket régen énekel, mint amilyen gyorsan közeledett Pest felé...

— És most már soha sem lesz távolság közöttünk! — mondta Bálint, amint a barna mosolygó lányt, leendő asszonyát, magához ölelte.

A lány nem értette, hogy mit rejtenek ezek a szavak. Ő boldog volt.

És Bálint is, lelkeben új dalokat énekel, amelyek el nem foszlanak. A barna Éva legyőzte a germánarcú szőket, anélkül, hogy tudott volna róla.

PREICZ SÁNDOR.

